

ROČNÍK 13

12. září 2003

V ČÍSLE:

Slovo má prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP • Rozhovor s dr. M. Hádkovou, Ph.D. • Univerzitní léto • Zeptali jsme se za vás • Vydavatelství UP – letní produkce • Univerzitní pracoviště informují • Recenze • Studentská rubrika • Diskuse, názory, ohlasy

Zahájení mezinárodní vědecké konference „Jan Šrámek – kněz – státník – politik“, kterou ve dnech 10.–11. 9. 2003 uspořádaly Katedra politologie a evropských studií a Katedra historie FF UP, se zúčastnil i JUDr. C. Svoboda, ministr zahraničních věcí ČR. V posluchárně 224 na Křížkovského 12 promluvil na téma „Šrámkovská tradice v politice KDU–ČSL“ (na snímku s prof. M. Traplem, CSc.).

-red-, foto -tj- ▶

ČKR: Reforma veřejných vysokých škol se bez navýšení finančních prostředků neobejde

■ K hlavním tématům, jimž se věnovalo Plénum České konference rektorů ve dnech 4.–5. 9. 2003 na Univerzitě Pardubice, patřilo hodnocení projektu „Rozvoj veřejných vysokých škol“ z hlediska finančních podmínek a předpokladů a přípravy rozpočtu 2004, spolupráce vysokých škol a Akreditační komise při zajišťování kvality vysokoškolského vzdělávání, aktuální informace o Evropském systému transferu kreditů (ECTS) a zejména diskuse k současné situaci vysokých škol ČR, které se zúčastnili také ministryně školství JUDr. P. Buzková a její náměstek pro vědu a vysoké školství doc. P. Kolář, CSc.

V závěru svého 71. zasedání Plénum České konference rektorů přijalo následující usnesení:

1. ČKR se v období posledních dvou let velmi intenzivně zabývala přípravou reformy veřejných vysokých škol zaměřené na zvyšování kvality vysokoškolského vzdělávání. Připravený návrh reformy je v plném souladu jak s vládním programem, tak

i s dlouhodobějším programem koaličních politických stran a priorit. Akademická obec vysokých škol je k realizaci navržené reformy připravena.

2. ČKR opakovaně a důrazně upozorňuje, že reforma veřejných vysokých škol je podmínkou konkurenceschopnosti českých vysokých škol v evropském vzdělávacím a výzkumném prostoru. Bez překonání chronického podfinancování veřejného vysokého školství nebude možné pokračovat v započaté transformaci, nebude možné zvýšit úroveň vysokoškolské vzdělanosti a nebude možné udržet úroveň absolventů a jejich rovnocenné uplatnění na evropském trhu práce. Proto ČKR podporuje ministryni JUDr. Petru Buzkovou v jejím úsilí o vytvoření finančních podmínek pro realizaci reformy.

3. Zajištění reformy veřejných vysokých škol bezpodmínečně nutným navýšením finančních pro-

Dokončení na str. 4

AFO 2003: Vybrané snímky se vydaly na cestu regionem

■ Tři týdny před zahájením 38. ročníku *Mezinárodního festivalu AFO 2003* opustily některé vybrané pořady město Olomouc a putují v podobě šestnácti projekcí po celém regionu. Organizátoři festivalu v letošním roce nabídli jednotlivým školám v kraji ukázkovou projekci z archivu festivalu. Od 8. 9. 2003 se tedy promítá zájemcům v Jeseníku, postupně pak v Zábřehu na Moravě, Uničově, Lipniku nad Bečvou, Šumperku, těsně před zahájením festivalu proběhne projekce v Přerově. Tyto „spanilé jízdy“ mj. signalizují brzké zahájení letošního ročníku festivalu, jenž ve svém osmatřicátém ročníku zaznamenává spoustu novinek. Připomeňme ještě jednou posun termínu konání do podzimního času (29. 9.–2. 10. 2003), nezanedbatelnou spoluúčast Olomouckého kraje, Statutárního města Olomouce či České televize i místo konání, kterým budou nádherné prostory Uměleckého centra UP (bývalého jezuitského konviktu).

V těchto chvílích již pořadatelé letošního ročníku Academia film Olomouc 2003 dotvářejí poslední

organizační záležitosti a pomalu již nastává čas, kdy se příznivci dokumentárních filmů a multimediálních vzdělávacích pořadů sejdou k slavnostnímu zahájení. Vypukne 29. 9. 2003 od 17 hod v Kapli Božího Těla, a to za účasti Žestové harmonie Moravské filharmonie Olomouc a Pěveckého sboru Campa-nella. V průběhu slavnostního zahájení budou návštěvníkům nabídnuty také dvě vernisáže: poprvé to bude na „evropské“ téma vernisáž výstavy fotografií J. Štreita, podruhé pak neméně zajímavá a jistě kontroverzní výstava s názvem Vlajka, jež k zahájení festivalu nabídla Umělecká skupina Rařani. Moderátory zahajovacího i závěrečného podvečera se stanou členové Studia Hořící žirafy, I. Plihalová, D. Vojnarová a A. Jastraban. Průběh závěrečného večera, který proběhne v Atriu Uměleckého centra UP, zpěstří zpěvačka E. Kočíčková společně s L. Nohavicou.

M. Hronová

Rektorka UP a primátor statutárního města Olomouce si Vás dovolují pozvat na první přednášku z cyklu

Vědeckopopulárních přednášek významných absolventů Univerzity Palackého v Olomouci pořádaných za podpory statutárního města Olomouce.

Vědecká rada UP poctila svým výběrem

Prof. RNDr. Jana Peřinu, DrSc.,

absolventa Přírodovědecké fakulty UP, osobnost soudobé fyziky, uznávaného odborníka v oblasti kvantové, statistické a nelineární optiky, zabývající se teorií koherence světla, spoluobjevitele vlastností neklasického světla.

Přednášku s názvem

Tiché světlo

pronese v pondělí 22. září 2003 ve 13 hodin v Lectoriu (místnost č. 117) Uměleckého centra UP, Univerzitní 3, 5, Olomouc.

Vysokoškolští pedagogové solidární se stávkou učitelů

■ Iniciativa *Počítejte s námi!* se symbolicky přihlásila ke stávce vyhlášené Českomoravským odborovým svazem pracovníků ve školství, která proběhla 1. 9. 2003. Zástupci signatářů *Počítejte s námi* ve svém tiskovém prohlášení z 25. 8. 2003 dále upozorňují Vládu ČR, že pokud nebude rozhodnuto o finančním zabezpečení chystané reformy veřejných vysokých škol, navrhování začátku zimního semestru 2003.

-red-

Toto číslo vychází z přílohou věnovanou programu letošního 38. ročníku mezinárodního filmového festivalu Academia film Olomouc (29. 9.–2. 10. 2003) – AFO/INFO č. 0.

Děkan Cyrilometodějské teologické fakulty UP vypisuje výběrové řízení

na obsazení míst na Katedře pastorální a spirituální teologie:

- odborný asistent oboru katolická teologie se zaměřením na teologii kultury a umění (úvazek 0,5) – podmínka licenciát nebo doktorát teologie se zaměřením na studium křesťanského Východu;
- odborný asistent oboru katolická teologie se zaměřením na spirituální teologii (úvazek 0,5); podmínkou licenciát nebo doktorát teologie se zaměřením na spirituální teologii.

Kvalifikační předpoklady: příslušné vzdělání + požadavky dané Statutem CMTF UP, publikační činnost, praxe a přislíbená kanonická mise Velkého kancléře.

Předpokládán nástup 1. 11. 2003.

Příhlášky do výběrového řízení doložené odborným životopisem, doklady o vzdělání, přehledem odborné praxe, seznamem publikační činnosti a doporučeními je nutno zaslat do **30. 9. 2003** na adresu: Děkanát CMTF UP, Univerzitní 22, 771 11 Olomouc.

-cmtf-

Přednáška významného absolventa UP

V souladu se Statutem přednášky významných absolventů Univerzity Palackého v Olomouci vypisuje Klub absolventů a příznivců UP, Univerzita Palackého a statutární město Olomouc výběrové řízení na kandidáta přednášky pro rok 2004.

Návrh na kandidáta přednášky může podat kterýkoliv člen akademické obce či Klubu absolventů a příznivců UP. Součástí tohoto návrhu musí být stručné zdůvodnění.

Termín podání návrhů předsedovi Klubu absolventů a příznivců UP, kterým je doc. J. Schulz, CSc., je **15. říjen 2003**.

Čestné uznání rektora UP autorům vědeckých monografií

Rektor UP, ve snaze zvýšit prestiž vědecké práce na UP, uděluje každý rok Čestné uznání autorům vědeckých monografií, a to autorům z řad zaměstnanců UP.

Výslovně jsou vyloučeny pro udělení Čestného uznání a) publikace populárně vědecké, b) učební texty a učebnice.

O zařazení předložených publikací do kategorie „vědecké monografie“ rozhodne grémium složené z prodávánek pro vědeckobadatelské záležitosti všech fakult UP a prorektora pro záležitosti vědy a výzkumu.

O udělení Čestného uznání může požádat každý zaměstnanec UP, a to tak, že zašle monografii, jejímž je autorem (nebo na níž se autorsky podílil jako v pořadí první autor), prorektorovi pro záležitosti vědy a výzkumu spolu se žádostí do **17. října 2003**.

Čestné uznání obdrží autoři všech vědeckých monografií, které a) nesou v roce daného kalendářního roku nebo b) nesou v roce předchozího, pokud již Čestné uznání neobdrželi.

Čestné uznání předává rektor UP na slavnostním shromáždění na konci každého roku.

-vv-

Oznámení o přesunutí ordinace

Od 1. 9. 2003 je zrušena ordinace závodní lékařky MUDr. J. Bednářové na ul. Šantova (Mílo). Ordinace bude přesunuta na ul. Barákova 15 – ISH (Sigma) u hlavního autobusového nádraží. MUDr. J. Bednářová je smluvní závodní lékařkou pro RUP, FF, FTK, IC, PF a SKM.

Ordinační doba: po 8–14 hod., út 8–14 hod., st 8–14 hod., čt 11–15.30 hod., pá 8–13 hod.

Spoje: tramvaj – linka č. 4, 5; autobus – linka č. 12, 13, 15, 19, 20. Tel. č. do ordinace 585 101 138, 139, mobil. č.: 608 837 223.

-red-

Vážené členky a členové akademické obce, vážení zaměstnanci Univerzity Palackého,

zdá se, že po horkém létě bude následovat neméně horký podzim. Ovšem zatímco v případě léta šlo o úkaz přírodní, v případě podzimu půjde o situaci spojenou s přípravou státního rozpočtu na rok 2004. Klimatologové nejsou jednotní v názoru, jde-li v případě tohoto léta o projev globálního oteplování planety Země, nebo jen o střídání cyklů teplejšího a chladnějšího období. Podzimní projednávání státního rozpočtu v poslední době vyvolává dusno téměř pravidelně. Pravidelně se zejména oblast školství, a vysokého zvláště, nachází v situaci, kdy jsme opakovaně ujišťováni, že vzdělávání a věda patří k prioritám vlády i jednotlivých politických stran napříč jejich spektrem. Ovšem realita pak bývá poněkud jiná.

Nebudu opakovat důvody, pro které považujeme za nutné zvýšit dotaci ze státního rozpočtu. To už jsme popsali tolikrát, že je to všem známo. Intenzivně a poměrně trpělivě jsme se snažili vysvětlovat, že jen vzdělání jedinci a jejich přiměřený počet v naší společnosti mohou zajistit v naší republice prosperitu. Nerostným bohatstvím neoplyváme, měli bychom se tedy soustředit na lidské zdroje. Tento hodně používaný termín mne sice příliš nenadchl, ale stručně vystihuje potřebu vzdělaných, aktivních, samostatných a kreativních lidí. Nebudeme jich mít dostatek, pokud nevytvoříme podmínky pro jejich kvalitní vzdělávání – od mateřské a základní školy počínaje, po ty vysoké, a současně také důstojné podmínky pro jejich uplatnění.

Před prázdninami se k iniciativě „Počítejte s námi“ připojily stovky akademických pracovníků z vysokých škol. Česká konference rektorů opakovaně upozorňovala na potřebu vyšších dotací. Společně s Radou vysokých škol jsme uspořádali seminář s názvem „Je naše vysoké školství českým národním zájmem?“. Očekávali jsme, že přijdou poslanci a senátoři, aby se blíže seznámili se situací vysokých škol. Bohužel jich přišlo jen velmi málo. Paní ministryně Buzková vyslechla naše argumenty a podpořila potřebu navýšení dotace pro vysoké školy pro rok 2004 o 5,2 mld Kč.

V současné době to vypadá tak, že v návrhu státního rozpočtu není očekávané navýšení pro vysoké školy. Je snad ještě naděje, že to sice nebude o 5,2 mld Kč, ale alespoň o 1,7 mld Kč, což by umožnilo financovat v roce 2004 zvýšený počet studentů, které jsme již v přijímacím řízení přijali, a možná i mírně zvýšit základní normativ. V takové situaci bychom ovšem mohli zapomenout na možnost pokračovat v reformě vysokoškolského vzdělávání. Podzimní jednání mohou být klíčová. O této situaci jsme jednali na České konferenci rektorů 4. a 5. září 2003 (viz str. 1 – pozn. red.).

Jsem si vědoma toho, že toto není nejvhodnější způsob, jak vás mohu přivítat při nástupu do nového akademického roku 2003/2004. Nemožou ovšem dost dobře psát o tom, co nás čeká, pokud nebude dořešena otázka, jak bude vypadat rozpočet. Domnívali jsme se, že budeme mít v tomto akademickém roce možnost se daleko více soustředit na kvalitu vzdělávání a její hodnocení, na vědu, výzkum, vývoj a uměleckou činnost. Bohužel ani situace financování vědy pro příští rok nevyplývá zrovna nejlépe. Přitom je to rok, kdy počátkem května vstoupíme do Evropské unie a budeme ještě více než dosud vystaveni konkurenci. Měli bychom mít možnost daleko intenzivněji se zabývat přípravou projektů, kterými bychom se mohli ucházet o prostředky z fondů Evropské unie, protože jde o významný zdroj financí. Nepochybuji o tom, že máme akademické pracovníky schopné připravit kvalitní programy. Při administrativní přípravě pomohou pracovníci Regionální kontaktní organizace pro střední Moravu (RKO),

kterí již získali řadu zkušeností. Věřím, že budeme úspěšní, pokud se včas dokážeme přípravě věnovat. Nezbytnou podmínkou je, aby se zejména naše mladší kolegyně a kolegové nemuseli věnovat činnostem mimo akademickou půdu jen proto, aby zajistili prostředky pro sebe a svou rodinu.

Na druhé straně je třeba také připomenout to pozitivní. Většina studijních programů naší univerzity úspěšně prošla akreditačním řízením. Absolventi našich studijních programů jsou většinou připraveni tak, aby v konkurenci v zahraničí obstáli. Se vstupem do EU bude nutné upravit studijní program Stomatolo-

logie, proto již byl podán k akreditaci stud. program s názvem Zubní lékařství. Také naše žádosti o prodloužení platnosti možnosti uskutečňovat habilitační a profesorská řízení byly většinou akceptovány. Svědčí to o tom, že přes všechny problémy máme kvalitní výuku a také výzkumná a tvůrčí činnost na většině oborů je na dobré úrovni. Není to ovšem všude a kolegia oborů, která jsme ustavili, by

měla aktivněji zahájit svou činnost. Koncem září předložíme Akreditační komisi žádost o prodloužení akreditace pro studijní program Právo a bezpečnostní obory. Vedení Právnické fakulty na materiálu pracuje. Důležité je především to, že se fakultě podařilo získat dva profesory, proběhlo úspěšně jedno habilitační řízení, další se připravují. Další akademičtí pracovníci úspěšně končí doktorské studijní programy. Vedení fakulty klade také větší důraz na publikační aktivity a na rozvoj výzkumné činnosti. Věřím, že Akreditační komise objektivně posoudí všechny pozitivní změny, ke kterým došlo, a že souhlas s prodloužením akreditace získáme.

Do právě začínajícího akademického roku vstupujeme s vyšším počtem přijatých studentů, přejí jim úspěšný start studia a těm, kteří pokračují, hodně úspěchů. O výsledcích přijímacího řízení budeme informovat po ukončení přezkumného řízení.

V tomto akademickém roce bychom také rádi zahájili výstavbu nové budovy Přírodovědecké fakulty na Envelope, intenzivně jednáme o možnosti zahájit dostavbu Teoretických ústavů LF, rádi bychom konečně zahájili opravu budov Filozofické fakulty, ale opravy nebo úpravy by potřebovala i řada našich dalších objektů, také dostavbu areálu Holice bychom rádi brzy zahájili. Tim se ovšem opět vracím k penězům, protože bez jejich získání ze státního rozpočtu to nepůjde. Z vlastních zdrojů můžeme dělat jen drobnější akce, nebo se na těch větších spolupodílet.

Kvalita a konkurenceschopnost vysoké školy je dána nejen kvalitou výuky, ale zejména naším podílem na vědecké, výzkumné, vývojové a tvůrčí činnosti. V magisterských a hlavně v doktorských studijních programech se předpokládá, že jsou studenti zapojeni do řešení výzkumných úkolů. Máme řadu výborných pracovníků, která jsou plně srovnatelná s předními pracovišti nejen u nás, ale i v zahraničí. Přípravovaná reforma financování vysokých škol předpokládá, že část dotace by měla být přidělována právě v závislosti na výzkumné činnosti, ale i na tom, kolik studentů a učitelů vyjždí na studijní a pracovní pobyty na renomovaná pracoviště v zahraničí. Musíme intenzivněji hledat cesty, jak umožnit více akademickým pracovníkům takové pobyty.

Je toho hodně, co nás čeká. Možná, že v době, kdy budete tyto řádky číst, už budeme mít další informace o přípravě státního rozpočtu. Snad budou optimističtější, než ty, které máme nyní. Přejí nám všem, aby akademický rok 2003/2004 byl pro Univerzitu Palackého v Olomouci úspěšný. Bez našeho společného úsilí se to ovšem neobejde, další vývoj ukáže, kterým směrem bude nutné naše síly zaměřit. Doufám, že to bude zejména kvalita výuky a rozvoj vědy a tvůrčí činnosti.

Prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP

Ošetrovatelské koncepční modely se zaměřením na teorii deficitu sebepěče poprvé v ČR

■ Odborní asistenti vysokých škol, učitelé, vědci a vedoucí pracovníci oboru ošetrovatelství, ale i zdravotní sestry některých nemocnic ČR se ve dnech 1.–5. 9. 2003 sešli v prostorách Ústavu teorie a praxe ošetrovatelství LF UP, kde probíhala letní škola zaměřená na ošetrovatelské koncepční modely ve vzdělávání. Týdenní vzdělávací kurz uspořádal Ústav teorie a praxe ošetrovatelství LF UP ve spolupráci a za finanční podpory americké nadace SEA (The Sarah Elizabeth Allison Foundation, Inc.) a německého Deutsche Netzwerk SPDT a gb concept. Zmíněná letní škola, v ČR ojedinělá akce, byla uspořádána v rámci projektu *Implementace teorie deficitu sebepěče do vzdělávání a praxe v České republice*, který byl schválen americkou nadací SEA, od níž stejně jako od německého gb concept obdržel finanční dotaci. Vedoucí tohoto projektu je PhDr. R. Halmová z Ústavu teorie a praxe ošetrovatelství LF UP, externím odborným poradcem je G. Bekel, Soz. Wiss. z Německa, jenž byl také hlavním přednášejícím letní školy. G. Bekel se zabývá teorií deficitu sebepěče a vývojem ošetrovatelské praxe, spolupracuje s D. Oremovou, je členem mezinárodní pracovní skupiny v Savannah (Georgie, USA) k uvedené problematice přednáší v Německu, St. Louis, San Antoniu, USA, v Belgii v Thajsku a dalších.

Teorie deficitu sebepěče

D. Oremová jako jedna z prvních začala v r. 1953 zkoumat předmět zmíněného oboru a otázku, které teorie používáme k vysvětlení pojmů a jevů v ošetrovatelství (rozpracovala strukturu teorie). Předmětem disciplíny jsou podle ní reakce na onemocnění, problémy pacienta, a to nejen v souvislosti s onemocněním, dále pak potřeba pomoci. Teorie, které nám pomáhají tuto předmětnou oblast popsat, jsou tři základní: *teorie sebepěče*, *teorie deficitu sebepěče*, *teorie ošetrovatelských systémů*. D. Oremová se svými spolupracovníky vychází z *vedomého jednání*

Zástupci visegrádské čtyřky podruhé o rozvojové pomoci a spolupráci

■ Když se v roce 2001 sešli v Olomouci ministři životního prostředí zemí tzv. visegrádské čtyřky, dohodli se mj. na garanci mezinárodní letní školy rozvojové spolupráce a pomoci, která by profesionálním pracovníkům jednotlivých zemí v této oblasti nabídla možnost užší spolupráce. O rok později se v Olomouci se zájemci sešli na prvním ročníku letní školy rozvojové pomoci a spolupráce určené pro zástupce Polska, Slovenska, Maďarska a České republiky, druhý proběhl v tomto roce na začátku září na UP. Jeho organizátorem bylo i tentokrát Centrum interdisciplinárních studií UP.

Jak uvedl jeho ředitel RNDr. P. Nováček, letošní ročník, určený stejně jako loni vybranému okruhu účastníků, se zaměřil především na problematiku řízení projektového cyklu (formou případových studií), který podmiňuje realizaci konkrétních forem rozvojové spolupráce a pomoci; dalšími tématy přednášek, besed a workshopů pak byly také otázky interkulturních rozdílů a možností angažovanosti zemí střední Evropy v oblasti subsaharské Afriky.

-mav-

člověka a jeho schopnosti starat se sám o sebe v každodenním životě – má tedy potenciál k sebepěči. Praktické užití *teorie deficitu sebepěče* je pak zaměřeno především na systematický odhad pacientových schopností postarat se v dané situaci sám o sebe. Velká přednost této teorie spočívá v obsáhlé možnosti ohodnocení a popsaní pacientových problémů vycházejících z vědomého jednání člověka. Tímto mohou být ošetrovatelské intervence systematicky a se ziskem pro pacienta plánovány a realizovány. Užití *teorie deficitu sebepěče* v ošetrovatelské praxi je ovšem diferencovanější, vychází z komplexní teorie a předpokládá úplné zapojení pacienta nebo rodinných příslušníků do ošetrovatelské situace. Velkou předností je mj. i to, že všechny výsledky ošetrovatelských činností jsou měřitelné a dokazatelné. Na *teorii deficitu sebepěče* může být pohledeno jako na celkovou koncepci ošetrovatelství, ve srovnání s mnohými ostatními ošetrovatelskými modely (King, Henderson, Roper, Roger, Leininger, Peplau, Gordon) totiž není zaměřena na jednotlivé problémy pacientů, ale vysvětluje perspektivu ošetrovatelství, různé oblasti jednání a metodiku ošetrovatelské péče. Účastníci letní školy se mj. také dozvěděli, že s koncepcí D. Oremové nedochází k ohraničení vůči ostatním modelům, nabízí se možnost i kombinovaného užití.

Cíle projektu „Implementace teorie deficitu sebepěče do vzdělávání a praxe v ČR“

- dostat tuto teorii do povědomí české ošetrovatelské veřejnosti, k čemuž značnou měrou přispělo uskutečnění uvedené letní školy;
- vytvořit pracovní skupiny účastníků letní školy, které se problematikou teorie deficitu sebepěče budou nadále zabývat (překlad literatury, tvorba výukových materiálů, curricula, zpracování vybraných skupin pacientů a drobné výzkumy s ověřením v praxi) a prezentovat ji na mezinárodních ošetrovatelských konferencích (Olomouc 2004, Ulm 2004);
- implementovat *teorii deficitu sebepěče* do výukových programů institucí, jež se zabývají profesní přípravou zdravotních sester, bakalářů ošetrovatelství, magistrů atd.;
- implementovat *teorii deficitu sebepěče* do ošetrovatelské praxe;
- vybudovat Informační centrum teorie deficitu sebepěče Orem/Allison v NLRC na Ústavu teorie a praxe ošetrovatelství LF UP, jehož „základní kámen“ byl již položen v průběhu letní školy; již nyní toto centrum obsahuje základní publikace k uvedenému tématu.

Při oficiálním ukončení letní školy bylo prostřednictvím proděkanů LF UP Mgr. L. Špirudové G. Bekelovi Soz. Wiss oficiálně poděkováno a předáno jmenování externím učitelem a konzultantem LF UP v Olomouci v oblasti *teorie deficitu sebepěče*. A byla vyjádřena naděje na další příznivý rozvoj zahájené spolupráce.

-rh-, map-
Foto archiv -rh-

▲ Centrum srovnávacích kulturních studií při Katedře anglistiky a amerikanistiky FF UP připravilo na dny 31. 8.–5. 9. tradiční podzimní kolokvium, tentokrát na téma „*Popular Culture and Democracy*“. V jeho průběhu přednášel také prof. J. Stanffer (Harvard University).

-red-, foto -tj-

Cena Františka Palackého: prodloužení termínu

Cena Františka Palackého je oceněním vynikajících výsledků tvůrčí činnosti na poli vědy nebo kultury, jež přispívají k prestiži České republiky a Univerzity Palackého v Olomouci. Ocenění uděluje jménem UP její rektor (rektorka) zpravidla jednou za dva roky; udělení je spojeno s finanční odměnou 50 000 Kč. Na tuto odměnu přispívá Obecní úřad v Hodslavicích a Městský úřad v Neratovicích podle smlouvy s uzavřené s UP v Olomouci.

Návrh na udělení Ceny Františka Palackého může předložit každý člen akademické obce UP, a to vědecké radě té fakulty, na níž je zaměstnán. Návrh se předkládá cestou děkanátu fakulty, kde je k dispozici i návrhový list, je přijímán prorektorem pro záležitosti vědy a výzkumu. Pro udělení Ceny Františka Palackého v roce 2004 je možno předkládat návrhy v prodlouženém termínu do **20. 11. 2003**.

-red-

Cena Klubu absolventů a příznivců UP

Klub absolventů a příznivců UP vyhlašuje soutěž pro pregraduální a postgraduální studenty UP v oblasti vědeckého výzkumu a bádání.

Podmínky soutěže: věk do 30 let včetně; publikace (separátní výtisk či xerokopie) nebo strojopis práce s potvrzením redakce časopisu o přijetí práce do tisku; publikace v impaktovaném časopisu je bonifikační; student UP je prvním nebo jediným autorem práce.

Oceněný autor práce obdrží odměnu 2 000–3 000 Kč. Cena Klubu bude předána rektorkou UP na slavnostním zasedání Vědecké rady UP v listopadu t. r.

Termín odevzdání přihlášek je **15. 10. 2003**.

Přihlášku s jedním výtiskem práce je nutno předat do uvedeného data, nejlépe osobně, doc. J. Schulzovi, CSc., Katedra historie FF UP, Křížkovského 10, 771 47 Olomouc, tel. 585 633 243.

-kap-

Minitenis do škol

Pod tímto názvem pořádají Fakulta tělesné kultury UP a TK Plus Prostějov pod záštitou MŠMT a ve spolupráci s Městem Prostějov odborný seminář vedený diplomovaným trenérem FFT Thierry Heckerem (Francie). Seminář se koná ve dnech **25.–26. 9. 2003** v hotelu Tennis Club v Prostějově.

Obsah semináře: metody komunikace s dětmi, používání náčinu na tenisovém hřišti, organizace činnosti na stanovíštích, činnost skupiny dětí, informace pro rodiče, příprava a vedení hodiny.

Další informace a kontakt: RNDr. J. Zháněl, FTK UP, tř. Míru 115, 771 11 Olomouc, fax: 585 412 899, tel.: 777 678 970, e-mail: zhanel@ftknw.upol.cz.

-red-

Kurz znakové řeči

Katedra speciální pedagogiky a Středisko celoživotního vzdělávání nabízí studentům UP v Olomouci kurz v rámci dalšího vzdělávání, a sice *Kurz znakového jazyka pro studenty UP*, jehož odborným garantem je doc. L. Ludíková, CSc. Cílem studia je využití znakového jazyka v praxi jako prostředku komunikace s osobami se sluchovým postižením.

Délka studia je stanovena na jeden rok (81 hodin), organizačně se jedná o tři hodiny praktických cvičení týdně (v úterý odpoledne).

Poplatek za roční studium činí 3 530 Kč.

Termín podávání přihlášek: **17. 10. 2003**. Uchazeči budou přijímáni na základě pořadí došlých přihlášek.

Ostatní informace o studiu, včetně přesného rozvrhu konzultací, ekonomických informací, složenek k úhradě studijního poplatku, dekreťů o přijetí apod. obdrží přijatí účastníci následně.

Kontakt a přihlašování: Středisko celoživotního vzdělávání na PdF UP, Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc, přízemí č. 133, tel.: 585 635 148, e-mail: zabloud@pdfnw.upol.cz.

-pdf-

DARUJTE KREV PRO ŽIVOT JINÝCH

Za svůj život dostane v průměru každý občan pětkrát krevní transfúzi a čtrnáctkrát lék z krve vyrobený.

Krev nelze uměle vyrobit. Je darem, který dává člověk člověku vědomí své morální povinnosti. I život Váš nebo Vašich nejbližších může být ohrožen – i Vás může zachránit včasná transfúze.

Zítřka – možná pozítří dostanete krev od neznámých dárců – darujte proto svou krev těm, kteří ji potřebují již dnes! Jen na Vašem pochopení záleží, aby vždy byla dostatečná zásoba ve všech krevních skupinách, aby nechyběla ani jediná.

Několik důležitých informací pro dárců krev: Věková hranice pro darce krve je 18–60 let. Pravidelné dárčování příznivě působí na krevtvorbu a prokrvení vnitřních orgánů, snižuje riziko infarktu.

Před každým odběrem je dárci odborně vyšetřeni. Po odběru dostane občerstvení. Za den odběru náležející dárce placené volno. Darovat krev mohou ženy čtyřikrát, muži pětkrát za rok.

Krev nesmí obsahovat tuk. Proto večer a ráno před odběrem nejzte potraviny obsahující tuk (mléko, bílá káva, vejce, polévky, maso, omáčky, čokoláda, ořechy a pod.). Nehladovte – můžete jíst chléb, beztukové pečivo, ovoce. Pijte dostatek nealkoholických nápojů (čaj, minerálky, ovocné šťávy). Večer a ráno před odběrem nepijte alkohol.

Krev mohou darovat jen zdraví lidé, zvláště nelze použít krev těch, kteří prodělali žloutenku, TBC, pohlavní nemoci, jsou HIV pozitivní, trpí těžší alergií apod. V době odběru nesmí být dárci nemocni, nesmí užívat léky.

Přijďte se blíže informovat, přijďte se přihlásit k odběru do **Fakultního transfúzního oddělení** – I. P. Pavlova 6 (v areálu Fakultní nemocnice Olomouci), telefon 585 852 235-6, www.fnol.cz/utvairy/TO, denně dopoledne (6.30–12 hod.), v úterý i odpoledne (14–17 hod.)

Dr. M. Jukl, OS ČČK, Olomouc, Katedra algebry a geometrie PŘF UP, e-mail: jukl@upol.cz

Připravuje se konference muzikologů

Katedra muzikologie FF UP zve na vědeckou konferenci na téma *Hudba v Olomouci II – historie a současnost. In honorem Robert Smetana*. Uskuteční se ve dnech **24.–25. 11. 2003** v Uměleckém centru UP v rámci projektu *Výzkum historie a kultury Moravy jako modelu pro existenci euroregionu*.

Zahájení konference je plánováno na 24. 11. ve 13 hod., ukončení 25. 11. ve 12 hod.

-red-

Děkan Pedagogické fakulty UP vypisuje

dodatečné přijímací řízení

neobsazená místa prezenčních studentů oboru antropologie v doktorském studijním programu.

Přijímací zkoušky se konají 23. 10. 2003 ve 12 hod. Přihlášky lze vyžádat na PdF UP, odd. VVČ a ZS, Žizkovo nám. 5, 771 40 Olomouc, tel. 585 635 012, e-mail: petrik@pdfnw.upol.cz.

Přihlášky se přijímají do **15. 10. 2003**.

-pdf-

HABILITACE

Filozofická fakulta UP

Před Vědeckou radou FF UP proběhla 10. 9. 2003 následující habilitační řízení: PhDr. M. Peprník, Dr., v oboru dějiny anglické a americké literatury; PhDr. M. Arbeit, Dr., v oboru dějiny anglické a americké literatury; doc. L. Stěpanová, CSc., v oboru srovnávací slovanšská jazykověda; PhDr. J. Holeš, Ph.D., v oboru francouzský jazyk; PhDr. P. Hlavinka, Ph.D., v oboru filozofie; PhDr. L. Pavera, CSc., v oboru dějiny české literatury.

Podrobnější informace k jednotlivým uchazečům najdete na www.ff.upol.cz/veda.

-ff-

Projekt Breakthrough (Průlom) na Filozofické fakultě UP

V soutěži o veřejnou zakázku vypsanou na počátku dubna 2003 Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR v návaznosti na Společný evropský referenční rámec pro jazyky byl nyní v nemalé konkurenci akceptován zadavatelem projekt PhDr. Marie Hádkové, Ph.D., vedoucí Kabinetu aplikované bohemistiky Katedry bohemistiky Filozofické fakulty UP. Realizaci projektu dotuje MŠMT ČR částkou 800 tisíc Kč. Redakce ŽUP se obrátila na dr. M. Hádkovou, Ph.D., s následujícími dotazy:

Získala jste nemalou finanční podporu pro popis češtiny jakožto cizího jazyka, a to v souvislosti se vstupem ČR do EU. Jak vás projekt vznikl?

Soutěž vypsaná MŠMT ČR se týkala dvou veřejných zakázek, z nichž každá je dotována sumou osm set tisíc korun. Jsou to Projekt Breakthrough (Průlom) a Projekt Waystage (Na cestě). To jsou úrovně znalosti cizího jazyka, které vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Podle tohoto dokumentu, který jsem v Žurnálu UP již komentovala (7. 12. 2001), se v Evropě definují tzv. deskriptory, jež specifikují, co musí student na určitém stupni zvládnout, aby byl komunikačně úspěšný. Ráda bych v této souvislosti připomněla, že zmiňovaný dokument byl přeložen z angličtiny také v Olomouci na Pedagogické fakultě UP, a to kolegyněmi A. Lenochovou, J. Ivanovou, J. Linkovou a Š. Šimáčkovou; dokument je k dispozici na internetových stránkách MŠMT ČR (www.msmt.cz).

Čeština se tedy bude podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky popisovat?

Do jisté míry – vyhlášené zakázky ale nejsou první. Už existuje zakázka Pražová úroveň – čeština jako cizí jazyk, kterou zpracovali na Karlově univerzitě. Tým vedl M. Šára a Kabinet aplikované bohemistiky Katedry bohemistiky FF UP se na formulování popisu podílel. V poděkování spolupracovníkům Šárova týmu byste sice našli Katedru aplikované lingvistiky, ale jsme to opravdu my, pracovníci Kabinetu aplikované bohemistiky Katedry bohemistiky FF UP.

Popis pražové úrovně češtiny je tedy hotov. V jakém vztahu k němu jsou nově definované zakázky?

Společný evropský referenční rámec uvádí tři úrovně, každou se dvěma podúrovněmi:

Úroveň A (uživatelská základů jazyka):
Podúrovně A1: Breakthrough (Průlom)
A2: Waystage (Na cestě)

Úroveň B (samostatně uživatel):
Podúrovně B1 Threshold (Práh)
B2 Vantage (Rozhled)

Úroveň C (zkušený uživatel):
Podúrovně C1 Effective Operational Proficiency (Učinná operační způsobilost)
C2 Mastery (Zvládnutí)

Čeština má hotovu Úroveň B1, kterou mimochodem začal též komplexní popis angličtiny podle těchto modelů. My jsme se ucházeli o řešení Úrovně A1 (Breakthrough – Průlom). K ní není pilotní anglická verze, o kterou by se bylo možné do určité míry opřít a kterou disponuje Úroveň A 2 (Waystage – Na cestě). Mně ale právě tento moment připadal výhodný, a proto jsem tím směřovala k této úrovni. Nechci totiž kopírovat přístup k angličtině, protože se domnívám, že čeština a angličtina jsou v odlišné pozici.

Čím se pozice těchto jazyků liší?

Především se liší svou typologickou charakteristikou, a to je velmi významné při jejich popisu, hlavně popisu jejich gramatiky. Liší se i svým významem v celosvětovém společenství jazyků. Čeština je jazyk tzv. malého národa, domluvíme se jí my a cizinci u nás. Jazykem světového významu podle mého názoru nikdy nebude.

Mluvíva jste o týmu. Kdo ještě se bude na dalším popisu češtiny podílet?

Ministerstvo má zájem na rychlém dokončení popisů, a proto je tým dosti široký. Jedna pracovnice se bude této práci věnovat na plný pracovní úvazek, který je hrazen ministerstvem. Milé je, že velkou část řešitelů tvoří absolventky semináře Čeština jako cizí

jazyk, který od roku 1995 na katedře máme a který vedu. Smutné je, že zatím nemám pro kolegyni na plný úvazek pracovní.

Na Katedře historie Filozofické fakulty UP se v současné době realizuje výzkumný záměr MŠMT ČR Výzkum emigrace z českých zemí v novověku. Bude možné využít vámi připravovaného textu k přiblížení či ke standardizaci úrovně znalosti češtiny krajanů, např. v Jižní Americe, v USA atp.?

To je otázka velmi složitá. Popisy úrovně ve Společném evropském referenčním rámci pro jazyky definují, co je člověk schopen učinit pomocí cizího jazyka. U krajanů ale jde spíše o záznam toho, co ještě z mateřštiny svých českých předků ovládají, navíc se často jejich jazyk archaizuje. V této souvislosti se mnou však již jednal děkan FF UP doc. PhDr. Ivo Barteček, CSc., a na obdobné téma byla obhájena diplomová práce Gabriely Rebanové, v níž autorka (členka našeho týmu) posuzuje různé přístupy k popisu znalosti jazyka.

Kdy bude projekt A1 (Breakthrough – Průlom) dokončen?

Do konce listopadu 2004 má být výstup projektu odevzdán do tisku. Během této doby ale chceme nejen tvořit text, ale i organizovat setkání vysokoškolských učitelů češtiny pro cizince. Rádi bychom pozvali také zahraniční bohemisty, aby bylo možné formulovat rovněž jejich potřeby a požadavky. Pokusíme se testovat jazykovou vybavu u studentů-cizinců krátkodobě pobývajících na UP, např. v rámci programu ACM (Associated Colleges of the Midwest, Chicago, Illinois, USA), na Letní škole slovanšských studií, případně v jiných kurzech. Naším cílem je konečně připravit učebnice češtiny pro cizince, která by z deskriptorů vycházela – ta je ale už nad rámec realizace zakázky MŠMT ČR.

Jaké jsou perspektivy v oboru češtiny pro cizince na FF UP?

Od 1. ledna příštího roku má být Kabinet češtiny pro cizince součástí Střediska distančního vzdělávání FF UP, které bude zejména pečovat o finance kabinetu a o organizační zajištění kurzů. Metodické vedení kabinetu bude i nadále mým úkolem. Letní škola slovanšských studií, jež je doposud účelovým zařízením FF UP, s našim kabinetem již organizačně nesouvisí a její další osudy ovlivní eventuelní změny Statutu FF UP a záměry Střediska distančního vzdělávání FF UP a ředitelky LSSS.

-red-, foto -tj-

ČKR: Reforma...

Dokončení ze str. 1

středků pro rok 2004 o 5,2 mld Kč je nevyhnutelným krokem k naplňování priority deklarované v prohlášení vlády ČR a odpovědnosti celé politické reprezentace.

4. Reforma českých veřejných vysokých škol, která je svými důsledky klíčová a východiskem pro rozvoj celého českého školství od základních škol po systém celoživotního vzdělávání, nelze odkládat, jako nelze posunout datum vstupu ČR do Evropské unie. Opoždění reformy českého vysokého školství bude znamenat podstatné ohrožení konkurenceschopnosti českých vysokých škol na evropském trhu vzdělávání.

5. Reforma je nutnou podmínkou pro budoucí rozvoj národního hospodářství a také pro budoucí konkurenceschopnost ČR po přijetí do EU. Reforma je předpokladem úspěšného zapojení českých vysokých škol do společných výzkumných programů EU, pozitivně ovlivní restrukturalizaci průmyslu s orientací na progresivní technologie. Realizace reformy v oblasti vědy a výzkumu na vysokých školách představuje nejužší prostředek transferu vědomostí a znalostí pro potřeby uživatelské sféry a podmiňuje další příliv zahraničních investic do ČR.

-red-

Luminiscence chlorofylu jako nástroj studia funkčního stavu fotosyntetického aparátu rostlin

Laboratoř biofyziky na Katedře experimentální fyziky PíF UP v Olomouci (vedoucí prof. J. Nauš) se kromě výuky v bakalářském, magisterském a doktorském studiu oboru biofyzika dlouhodobě zabývá podstatou a využitím přirozené luminiscence chlorofylu v zelených listech a v suspenzích chloroplastů, řas nebo thylakoidních membrán.

Pod pojmem luminiscence rozumíme celou řadu dílčích emisních dějů, kdy pod vnějším energetickým stimulem se molekuly chlorofylu dostávají do vybuzeného elektronového stavu a při dezaktivaci tohoto stavu jsou také s určitou pravděpodobností emitovány kvanta elektromagnetického záření. V případě chlorofylu jde o emisi v červené a daleké červené oblasti spektra. Nejčastěji měřenou emisí je fluorescence, emise pocházející od nejnižšího vzbuzeného singletního stavu po předchozím pohlcení kvanta dopadajícího světla. Existuje dále fosforescence, rekombinační luminiscence, několik typů pozděné fluorescence, termoluminiscence, chemiluminiscence a další emise. Prakticky se všemi uvedenými typy luminiscence se pracovníci oddělení zabývali nebo stále zabývají.

Zdánlivě jednoduchý emisní děj v případě jedné molekuly je ale u složitějšího molekulárního systému jako je chloroplast, nebo buněčného systému jako je list se specifickou architekturou vlastně velmi komplexní proces. Promítají se do něj takové jevy jako je přenos excitační energie, zhašení excitací, fotochemické procesy, rekombinace, nehomogenity různého typu, stínící efekty atd. Např. fluorescence je charakterizována celou řadou parametrů, jako jsou emisní a excitační spektra při různých teplotách, časová závislost náběhu fluorescence po určité době ve tmě (fluorescenční indukce), teplotní závislost, doba života, polarizace, kvantový výtěžek, koherence atd. Obecně u živých systémů (*in vivo*) podává luminiscence chlorofylu informace, byť složitým způsobem, o funkci, stavu a složení fotosyntetického aparátu.

V naší laboratoři se zabýváme především problematikou fluorescenční indukce, teplotní závislosti (měříme tzv. fluorescenční teplotní křivky) a zkrácením spektru (především jevem reabsorpce fluorescence). Luminiscenci chlorofylu *in vivo* se zabýváme zhruba ve třech směrech.

První směr představuje rozvoj teoretických modelů na bázi souborů matematicko-fyzikálních rovnic vystihujících dílčí procesy a ověřování těchto modelů. Modely mají za cíl podchytit nejdůležitější molekulární a organové děje, vliv složení a struktury a jejich projev ve fluorescenčních parametrech. Dá se říci, že bez modelových přístupů není možná hlubší interpretace měřených závislostí. Zde mají nejvýznamnější zastoupení práce **Dušana Lazára**, který vypracoval mj. komplexní matematický model vysvětlující křivku fluorescenční indukce. Model především zahrnuje všechny dílčí procesy přenosu elektronu v reakčním centru fotosyntetického aparátu a v thylakoidní membráně. Práce **D. Lazára** spolu s jeho přehledným článkem o fluorescenční indukci v časopisu *Biochimica et Biophysica Acta* patří k nejvíce citovaným pracím naší laboratoře. Daří se ovšem vyvíjet i teoretické modely pro teplotní křivky, pronikání herbicidů nebo reabsorpční děje.

Druhý směr, často úzce související se směrem prvním, je experimentální výzkum fluorescenčních křivek s cílem experimentálně odhalit jejich zákonitosti a podstatu jejich charakteristik. Zde bych uvedl především systematický výzkum podstaty fluorescenční teplotní křivky, který provádí **Petr Ilík**. Byla tak např. prostudována vysokoteplotní část křivky představující nárůst fluorescence pro teploty nad 53 °C. Nárůst je nepřímou úměrnou rozsahu gran a anténových systémů a je vysvětlován jako důsledek uvolňování chlorofylů z pigment-proteinových komplexů do lipidové fáze thylakoidní membrány. Metody termoluminiscence a teplotně stimulované chemiluminiscence rozvíjí především **Jiří Skotnica** ve spolupráci s Prof. **Lubomírem Dvořákem**. K významným výsledkům lze zařadit odhalení teplotně stimulované chemiluminiscence chlorofylu v listech a její souvislost s oxidativními pochody.

Do tohoto směru patří i rozvoj některých experimentálních metodik, např. aparatury na měření fluorescen-

ních teplotních křivek a termoluminiscence, metoda stanovení poměrů chlorofylů **a** a **b** pomocí fluorescenční nebo konstrukce specifického gel scanneru. Zde se uplatňuje fyzikální a konstrukční erudice **Pavla Krchňáka**.

Třetí směr představuje využití luminiscence chlorofylu ke studiu funkčního stavu a stresů fotosyntetického aparátu rostlin. Zde je vůdčí osobností v našem kolektivu **Martina Špundová**. K tomuto třetímu přístupu je třeba uvést, že sledujeme nejen fluorescence, ale celkovou reakci fotosyntetického aparátu. Máme k dispozici aparatury na měření asimilace CO₂, transpirace, vývoje kyslíku, přenosu elektronu v jednotlivých reakčních centrech za použití umělých akceptorů a donorů elektronů. Můžeme zjišťovat několika způsoby složení pigmentů a složení pigment-proteinových komplexů v thylakoidní membráně (nativní elektroforéza) a zjišťovat aktivitu některých enzymů. Na druhé straně můžeme zjišťovat difúzní odrazivost a propustnost listů nebo struktury pomocí mikroskopických technik.

Takovýmto komplexnějším způsobem jsme sledovali působení určitých herbicidů na fotosyntézu, projev vodního stresu, reakci na patogenní napadení listu, působení rostlinných růstových regulátorů na fotosyntetický aparát apod. Zde naše laboratoř úzce spolupracuje s Katedrou botaniky naší fakulty.

V poslední době je naše pozornost soustředěna především na změny ve fotosyntetickém aparátu listu a rostliny během senescence (stárnutí), při oxidativním stresu a při systémové odezvě na lokální zasažení rostliny.

OHLÉDNUTÍ

Patnáct let olomouckého algebraického semináře

Když jsem před patnácti lety zvažoval svůj příchod na Katedru algebry a geometrie Přírodovědecké fakulty naší univerzity, byl jsem dosti nemile překvapen, že na katedře neprobíhají žádné vědecké semináře. Předtím jsem 18 let pravidelně dojížděl k prof. M. Novotnému na algebraický seminář Masarykovy univerzity Brno, kde v podstatě každý profesor a každý docent vedl svůj vědecký seminář. Ihned po svém příchodu na katedru jsme se s prof. J. Rachůnkem dohodli, že náš algebraický seminář rovněž rozjedeme. Za vzor jsem si tehdy vybral právě brněnský seminář prof. M. Novotného a od října 1988 jsme se začali pravidelně scházet. Původně nás bylo jen asi pět, z toho jeden student (posléze doktorand, nyní doc. R. Halaš). Dohodli jsme se, že semináře budou probíhat pouze během semestru, ale zato každý týden. Připravili jsme nějaká témata, na kterých jsme zrovna pracovali, a strachovali se, zda „vydržíme s dechem“ aspoň do konce školního roku 1988–1989. Podářilo se však více! Přednášek bylo dosti a na náš seminář začali docházet i kolegové z oddělení geometrie (prof. F. Machala, doc. D. Klučýk). Kupodivu nebylo problémem ani nalézt dostatek vhodných témat na další rok. Aniž bychom plánovali nějakou budoucnost, byli jsme zvědaví, jak dlouho nám nadšení a témata vydrží.

Termín semináře se ustálil na tradičním „úterý ve 13.00“ a na náš seminář jsme začali zvat i hosty jak z dalších českých univerzit, tak i ze zahraničí. Mám sice obavu, že některého kolegu zapomenou jmenovat, ale z českých univerzit to byli: J. Paseka (MU Brno), J. Chvalína (MU Brno), P. Němes (Zemědělská univerzita Praha), T. Kepka (MFF UK Praha), J. Klimeš (Univerzita Tomáše Bati, Zlín), D. Šalounová (Technická univerzita Ostrava), J. Beránek (MU Brno).

Ze zahraničí na našem semináři přednášelo celkem 16 hostů, a to I. G. Rosenberg (Univerzita de Montréal, Kanada), G. Eigenhater (Technische Universität Wien, Rakousko), H. Länger (Technische Universität Wien, Rakousko), G. Czédli (Univerzita Szeged, Maďarsko), A. G. Pinus (Státní Technická univerzita Novosibirsk, Rusko), M. Ploščica (SAV, Košice, Slovensko), M. Haviar (Univerzita M. Belii, Banská Bystrica, Slovensko),

M. Giraudet (Univerzita Paris VII, Francie), M. Drosche (TU Dresden, Německo), A. W. Glass (Oxford

Dosažené výsledky publikuje naše laboratoř nejčastěji ve specializovaných časopisech na problematiku fotosyntézy (Photosynthesis Research, Photosynthetic, Biochimica et Biophysica Acta, Photochemistry and Photobiology, Journal of Plant Physiology, Plant Science apod.). V současné době jsme spoluřešiteli jednoho výzkumného záměru a řešíme tři projekty Grantové agentury ČR.

Rada dílčích projektů laboratoře probíhá ve spolupráci s pracovišti u nás a v zahraničí. Jiří Skotnica je na dlouhodobém pracovním pobytu na univerzitě v Lipsku. Rozvíjí se velmi slibně spolupráce s Fakultou biotechnologie na univerzitě v Krakově, společně jsme řešili projekt s univerzitou v Taegu (Jižní Korea). Z českých spolupracujících pracovišť jmenujme např. Mikrobiologický ústav AV ČR v Třeboni, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o., nebo univerzitu v Ostravě.

Na výzkumu se velmi významně podílejí doktorandi a diplomanti oboru biofyzika. Za posledních 10 let v této problematice obhájilo disertační práce 12 doktorandů. Dosud splnili všichni náročný požadavek 3 a více impaktových publikací při obhajobě. Naši snahou je úzké propojování výzkumu a výuky odborníků biofyziků, týmová práce spolu s vysokými nároky na doktorské a diplomové práce.

Podrobnější informace o naší laboratoři můžete čtenář nalézt na webových stránkách www.upol.cz/resources/exfyz/bf/bchf.htm.

Prof. J. Nauš, CSc., PíF UP

University, Velká Británie), W. Yong (Univ. Singapor), V. Kopytov (Univerzita Novosibirsk, Rusko), N. Medvedev (Státní Univerzita Barnaul, Rusko), A. Dvurečenský (MU SAV, Bratislava, Slovensko), H. Hounon (Univerzita v Benin).

Během let dostal seminář tuto podobu: pravidelně se schází asi 18 účastníků (z toho šest z oddělení algebry a oddělení geometrie naší katedry, čtyři z Katedry matematické informatiky, jeden až dva dojíždějí z Univerzity TB Zlín, jeden dochází z Katedry matematiky Pedagogické fakulty, zbytek jsou doktorandi a diplomanti). Občas se stává, že na přednášku se dostaví až 25 účastníků, a někdy se objeví i nějaký host z jiné fakulty či instituce mimo univerzitu. Diskuse po ukončení přednášky bývají hlubší a delší, během přednášky bývá přednášející často přerušován dotazy z pléna. Zájem je značný. Většinou se přednáší česky nebo anglicky, ale zněla tu i slovenština, polština a ruština. Naprostá většina témat jsou výsledky vzniklé v rámci grantů a výzkumného záměru, také doktorandi mají prostor pro „generálku“ své disertační práce. Je totiž přímo povinností, aby doktorská disertace prošla nejdříve našim seminářem před regulérní obhajobou. Pokud i diplomant má práci související s výzkumem na katedře, zpravidla své výsledky na semináři rovněž přednáší. Témata semináře jsou univerzální algebra, uspořádané množiny a svazy, uspořádané grupy a jejich zobecnění, algebraické struktury pro neklasickou logiku a fuzzy logiku, teoretická computer science, ale žádné algebraické téma není předem zapovězeno. K podstatnému rysu semináře patří, že od roku 1988 ještě nikdy nebyl program v termínu vyčerpan a vždy několik přednášek „sklouzlo“ do semestru či ročníku dalšího. Tedy seminář zatím „žije“ velice bouřlivě a žádná „náhlá smrt“ není očekávána.

A na závěr několik jmen: vedoucí semináře jsou prof. J. Rachůnek, DrSc., a prof. I. Chajda, DrSc., koordinaci programu provádějí doc. R. Halaš a Mgr. J. Kühr (který zajišťuje i oznámení v Žurnále a udržuje archiv semináře za celou jeho existenci). Nezbyývá, než popřát semináři dobré zdraví na dalších alespoň patnáct let, a pozvat všechny zájemce na 16. ročník, který zahájí 30. 9. 2003.

*Prof. I. Chajda, DrSc.,
Katedra algebry a geometrie PíF UP*

Unusual Workshops in Unusual Places

■ V Uměleckém centru UP proběhlo 11. 8. zahájení IV. mezinárodního symposia barevné grafiky a keramiky 2003 projektované jako mezinárodní tvůrčí dílna,

věnovaná prohloubení technických a výtvarných zkušeností. Symposium, pořádané Katedrou výtvarné výchovy PdF UP, bylo určeno pro vysokoškolské studenty výtvarného umění a výtvarné výchovy, profesionální umělce, výtvarné pedagogy i pro případné

další zájemce a pokusilo se navázat na tradiční přerušovanou dočasnou dislokací pracoviště PdF UP a jeho stěhování do prostor bývalého konviktu. Zde také účastníci symposia představili své grafické práce; keramická tvorba našla výstavní prostory v jeskyních v Mladci.

Cílem symposia, jehož se kromě studentů KVV PdF účastnili také výtvarníci z USA, Koreje a Itálie, bylo navázání profesionálně přínosných kontaktů, tvůrčí diskuse a mezinárodní propagace zdejšího výtvarného pracoviště, UP a regionu.

-red-, foto -tj-

Letní škola pro učitele občanské výchovy a základů společenských věd na PdF UP

■ V posledním prázdninovém týdnu se na Katedře občanské výchovy PdF UP uskutečnil již 10. ročník letní školy pro učitele občanské výchovy, občanské nauky a základů společenských věd pod názvem *Výchova k demokratickému občanství založenému na právech a odpovědnosti*.

Již tradičně se tak v Olomouci setkali učitelé všech stupňů našeho vzdělávacího systému, aby si společně se svými kolegy ze Slovenské republiky, pro které se letní školy v Olomouci stávají rok od roku pravidelnou a vyhledávanou akcí, rozšířili své dovednosti a postojové potřebné pro výchovu k demokratickému občanství.

Společně s téměř stovkou učitelů z celé České republiky a Slovenska přijela do Olomouce také řada odborníků v roli přednášejících a lektorů pro vedení pracovních dílen.

Jubilejní ročník zahájil děkan PdF UP prof. F. Mezihorák, CSc., v aule fakulty. Ve svém úvodním vystoupení vzpomněl devět předcházejících ročníků a poděkoval všem učitelům za čas, který si v závěru prázdnin a na počátku nového školního roku našli a do Olomouce přijeli. Prof. Mezihorák ve svém vystoupení dále zdůraznil, že občanská výchova je dynamicky se měnící vyučovací předmět.

Studio Velehrad natáčí film o „magické Olomouci“

■ Hraný dokument *Má, magická Olomouc* začali připravovat filmaři z olomouckého Studia Velehrad (<http://www.studiovelehrad.cz/>) uprostřed července, mj. i v prostorách Rektorátu a FF UP. Čtyři epizodní příběhy, odehrávající se v jednotlivých ročních obdobích, spojuje postava téže dívky vždy v jiné životní situaci, jež se setkává se stejným, a přitom jiným městem. Kombinací metody tzv. časoběhového dokumentu a hraného filmu se autoři pokusí představit různé tváře města a zachytit jeho genia loci.

Autorem scénáře a režisérem filmu je ředitel Studia Velehrad M. Müller, v hlavní roli se představí slovenská herečka S. Antolová, jejími partnery budou V. Javorský, S. Gedeon, F. Řehák, F. Derfler aj. Snímek, na jehož realizaci se podílejí také studenti a absolventi olomoucké univerzity, by měl mít premiéru na podzim roku 2004.

K hlavním koproducentům nízkorozpočtového snímku *Má, magická Olomouc* patří Česká televize a slovenská společnost Truck Sferique, celý projekt je realizován s podporou francouzského institutu Eurimage (pro podporu evropského nezávislého filmu), Magistrátu města Olomouce a dalších subjektů.

-mav-

Mezi přednášejícími byli děkan Fakulty humanitních studií UK prof. J. Sokol, Ph.D., CSc. (na snímku), s filozofickou úvahou o roli peněz v životě dnešního člověka. O politické dimenzi demokratického občanství přednášel šéfredaktor dvouměsíčníku *Listy* Ing. V. Žák. Mimořádnou pozornost vzbudila mezi účastníky přednáška doc. J. Jiráka, proděkana Fakulty sociálních věd UK v Praze, na téma *Úloha sdělovacích prostředků ve výchově k demokratickému občanství*. Jeho příspěvek se zaměřil na problém minorit v majoritním prostředí.

Islámu v současném světě se věnoval prof. L. Kropáček, CSc., zástupce vedoucího Ústavu Blízkého východu a Afriky na FF UK v Praze. Na jeho přednášku navazovalo vystoupení Ing. M. Hassana, předsedy Islámské nadace v Brně, který hovořil o každodenním životě islámské minority v ČR.

O životě uprchlíků v ČR, o jejich postavení, právech a povinnostech přednášel PhDr. P. Kliment, Ph.D., z Katedry sociologie a andragogiky FF UP v Olomouci.

Poslední den letní školy byl věnován široké diskusi a výměně zkušeností. V rámci programu vystoupil zahraniční lektor – středoškolský učitel A. Hirschman ze Chicaga, PhDr. M. Mičienka z Partners Czech, který vedl pracovní dílnu zaměřenou tvorbu testových úloh. PhDr. V. Horská z Výzkumného ústavu pedagogického v Praze hovořila o mezinárodním projektu Rady Evropy *Výchova k demokratickému občanství* a o projektech připravovaných MŠMT ČR informovala účastníky letní školy PaedDr. M. Rauchová.

Součástí letní školy byl i blok tří workshopů zaměřených na rozvoj aktivního občanství prostřednictvím inovačních aktivizačních metod se zaměřením na multikulturní výchovu, které vedli zkušební lektori PaedDr. M. Hrachovcová z Katedry občanské výchovy PdF UP v Olomouci, Š. Nešporová z Pedagogického centra v Olomouci a PhDr. D. Rabiňáková z Partners Czech.

Na závěr letní školy vystoupil již tradičně prof. M. Petrušek, CSc., z Fakulty sociálních věd UK v Praze.

Jubilejní ročník letní školy se podařilo organizátorům zajistit na tradičně vysoké odborné a společenské úrovni díky tradičním partnerům, kterými jsou MŠMT ČR, Velvyslanectví USA v Praze, Sdružení pro výchovu k občanství a demokracii a Partners Czech.

Mgr. A. Staněk, PdF UP, foto -tj-

„Misionářský“ obor přilákal množství studentů

■ Přírodovědecká fakulta UP začne od nového akademického roku připravovat „misionáře“. Nově otevřený obor *Mezinárodní rozvojová studia* přilákal spolu se dvěma obory zaměřenými na biologii a ekologii největší zájem uchazečů o studium na PŘF UP. Olomouc je podle ministerstva školství jediným akademickým místem v Česku, kde se mohou zájemci vzdělávat v „misionářském“ studijním programu. Obor láká studenty na přednášky a semináře o zemích tzv. třetího světa z pohledu sociologie, kartografie, místního zeměpisu či ekologie. Posluchači musejí zvládnout dva světové jazyky, naučí se orientovat v programech humanitární pomoci, získají základy diplomacie nebo praktické medicíny v tropických oblastech. *Cílem studijního oboru je připravit odborníky na budoucí působení v rámci rozvíjejícího se českého programu rozvojové pomoci a spolupráce*, říká proděkán fakulty RNDr. J. Molnár, CSc.

Nejmenší zájem byl letos na fakultě, stejně jako v minulých letech, o učitelské kombinace, zejména s matematikou. *Mladí lidé už dnes více hledí na to, jaké mají perspektivy po studiu a jak je práce ve školách odměňována*, vysvětlil proděkán. Fakulta reagovala také na menší zájem o studium některých matematických, fyzikálních a chemických věd a letos otvírá pět nových bakalářských oborů (mezi nimi i *Mezinárodní rozvojová studia*) a pět atraktivních učitelských kombinací. Jedním z dvojice aporbačních předmětů jsou geografie, biologie či ochrana životního prostředí, o něž je mezi uchazeči tradičně velký zájem i přes nízké platy ve školství.

Na PŘF UP se letos přihlásilo (stav k 28. 7. 2003) do bakalářského studia 2 336 uchazečů (přijato 948), z toho do učitelských oborů 467 (přijato 257); 488 studentů bylo zejména na matematické, fyzikální a chemické obory přijato díky dobrému prospěchu na střední škole či účasti v oborových soutěžích bez přijímacích zkoušek. *Stav ještě není definitivní. Přezkumné řízení nepřijíždí se uzavře až v září*, podotkl RNDr. J. Molnár. Vedení fakulty po zkušenostech z minulých let předpokládá, že část studentů se nakonec do prvního ročníku nezapíše a část kvůli náročnosti předmětů obory nedokončí. Na PŘF UP bude studovat od nového akademického roku zhruba 2 000 posluchačů.

-moj-

Pacient a ultrazvuk

■ Ústav lékařské biofyziky LF UP spolu s Department of Biomedical Engineering & Physics, University of Vienna, Českou společnost pro ultrazvuk, Českou společnost pro biomedicínskou techniku a lékařskou informatiku a Centrem pro kvalitu ve zdravotnictví uspořádaly 13. 6. 2003 v prostorách Teoretických ústavů LF UP mezinárodní konferenci *Pacient a ultrazvuk*. Projednáváná tematika se týkala biofyzikálních účinků ultrazvuku, měření kvality sonografického obrazu a vyzářovacích charakteristik ultrazvukových sond, zajištění kvality zdravotnické péče a také zajímavých klinických aplikací sonografie v oftalmologii, 3D zobrazení v urologii a chirurgii a také analýzy artefaktů v echokardiografii. Za vedení LF UP se konference zúčastnil proděkán prof. J. Hálek, CSc.

V první části konference vystoupili zahraniční účastníci – prof. Rosenfeld z University of Applied Sciences in Merseburg, dr. Kollmann z Department of Biomedical Engineering & Physics, University of Vienna a dr. Devčić-Kuharová z Institut of General Physics, Vienna University of Technology s přehledovými informacemi o účincích ultrazvuku a měření kvality ultrazvukového zobrazení. V dalších přednáškách zazněly velmi zajímavé příspěvky, jejichž souhrn naleznete na webových stránkách České společnosti pro ultrazvuk <http://csu.upol.cz>. Mezi přednášejícími byl také nestor československé sonografie a zakládající člen společnosti prof. Hrdzíra z Brna.

Ačkoliv se konference konala v pátek a třináctého, všichni účastníci se na závěr shodli, že byla pro ně přínosem a doporučili pokračovat v tomto novém trendu odborných setkání.

-ld-

17. ročník Letní školy slovanských studií na FF UP

Od 20. 7. do 15. 8. se v Olomouci sešlo 114 (doposud nejvyšší účast!) zájemců o český jazyk, literaturu a kulturu, mnozí přijeli podruhé nebo potřetí. Většinou to byli studenti nebo profesori bohemistiky a slavistiky, ale také lidé, kteří potřebují znát češtinu z profesionálních důvodů, protože v České republice pracují nebo budou pracovat, případně zde chtějí studovat. Věkové rozpětí bylo značně široké – od čerstvých vysokoškoláků pod dvacet až po entuziastické téměř šedesátiníky. Letos přijeli studenti z 22 zemí, nejvíc tradičně z USA (19), 11 studentů bylo z Německa, po osmi z Japonska a Francie. Počtvrté přijeli tlumočníci z Rady Evropy, tentokrát jich bylo šest.

Jádrum programu byl intenzivní jazykový kurs na pěti úrovních pokročilosti, s variantami ve vyučovacím jazyce. (Pokročilí mají výuku samozřejmě už jen v češtině.) Další částí výuky byly každodenní přednášky na lingvistická, literární a kulturně-historická témata, dále pak opět kurz Českých dějin v angličtině. Pro zájemce byly organizovány hodiny ruštiny pro začátečníky a pokročilé. Studentům jsme dále nabídli prohlídku olomouckých pamětihodností, jezuitského konviktu aj. Nové vybavení, které má fakulta k dispozici, nám umožnilo zpřístupnit pravidelné projekce

českých filmů i těm, kteří zatím mají s porozuměním potíže – DVD technologie umožňuje doplnit film titulkami v žadaném jazyce. Studenti mohli také navštěvovat kulturní akce podle svého výběru, dvakrát (na všeobecné přání bylo nutno opakovat) se pro ně konal večer s výukou lidových písní a soutěž v polce. Novinkou letos byla dramatizace známé písně V+W o Golemovi, kterou navcíčila skupina pokročilých.

O víkendech jsme jezdili na obvyklé výlety po Moravě (valašský jarmark v Rožnově měl opět velký úspěch), jeden celý víkend jsme strávili v Praze.

Studenti opět ocenili klidné prostředí, neformální atmosféru, individuální přístup učitelů a velkou vstřícnost organizačního štábu. Letos bylo ubytování zajištěno na rekonstruované koleji Generála Svobody, tudíž studenti mohli dojet na FF v pohodě pěšky.

Účastníci LS si vážili také toho, že UP jim umožňuje volný přístup do knihovny UP i do počítačového sálu. A opět, jako každoročně, se nám při závěru letní školy přihlásilo několik frekventantů se žádostí o semestrální nebo roční studium českého jazyka na Filozofické fakultě UP, takže tradice pokračuje.

Doc. M. Hirschová, CSC., ředitelka LŠSS

Foto -tj-

Rozvojová pomoc a spolupráce – každoroční téma závěrečných srpnových dnů

Se zájmem o rozvojovou pomoc a spolupráci se v posledním srpnovém týdnu (24.–29. 8. 2003) sešla na půdě Univerzity Palackého téměř stovka mladých lidí z různých koutů republiky. Již tradičně zde totiž probíhala **Letní škola rozvojové pomoci a spolupráce**, kterou organizuje Centrum interdisciplinárních studií UP. *Problematika rozvojové pomoci a spolupráce je velmi závažná, jsem ráda, že ji Univerzita Palackého věnuje tolik pozornosti, uvedla během zahájení školy před účastníky, jimiž byli většinou vysokoškolští studenti různých oborů, prorektorka pro studijní záležitosti UP doc. L. Ludíková.*

V průběhu týdne se studentům dostaly informace např. o nynějším stavu českého programu rozvojové pomoci či o nově vzniklém odboru, Odboru rozvojové a humanitární pomoci zabývající se uvedenou problematikou na úrovni MZV ČR. *V současné době se odbor rozvojové a humanitární pomoci MZV ČR zabývá návrhem na zúžení počtu těch zemí, jímž bude směřována státem vyčleněná pomoc (těch organizací, které mají jiný přístup financí, se navrhované zúžení netýká). Přípravovaný návrh, v němž bude figurovat zhruba 5–6 zemí, se na stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR objeví zřejmě po jeho případném schválení, uvedl Ing. P. Bobek z MZV ČR. K tématu poté dodal, že připravované teritoriální zúžení našich dárcovských aktivit není výmysl ČR, ale trend OECD. I přesto, že Česká republika hodlá být na uvedeném poli tzv. aktivním hráčem, není možné, aby pomáhala čtyřiceti zemím tak, jak tomu bylo např. v roce 2001, sdělil závěrem.*

Během týdenního rokování dostaly slovo i nevládní organizace Člověk v tísni, Charita, ADRA, zájemcům o danou problematiku přednášela mj. i zástupkyně českých uprchlických zařízení. Z Ústavu mezinárodních vztahů pak o perspektivách českého programu rozvojové pomoci, a to zejména těsně před vstupem ČR do EU přednášela K. Kadlecová (na snímku). *Rozvojová spolupráce a pomoc je v EU, coby největšího dárcе, dílem zahraniční a obchodní politiky a je vnímána jako součást tzv. dobrých mravů, politické stability, souvisí i s prestiží dané země, řekla v úvodní části své řeči. K tomuto však dodala, že se vstupem do EU národní program ČR v oblasti rozvojové spolupráce a pomoci neskončí. Záležet bude na politickém a finančním rozhodnutí naší země, osvětlila nastíněné obavy související s naším vstupem do evropských struktur.*

M. Hronová, foto -tj-

Rozvojová pomoc ve spojení s mravností, hrdostí, prestiží a stabilitou země

Zahraniční rozvojová pomoc směřuje ke zvýšení kvality života v zemích třetího světa. Je nedílnou součástí zahraniční a obchodní politiky mnoha zemí, států Evropské unie nevymijaje. Chceme-li se tedy stavět do pozice „aktivního hráče“, měli bychom se více sžít s myšlenkou, že brzy vstoupíme do struktury, v níž problematika rozvojové pomoci na chvostu zájmu rozhodně není. Měřítka důležitosti je zde dávno dané. Evropská unie je se svými 55 % největším donorem světa (procento se může mírně změnit s aktuální situací v Iráku) a rozvojová pomoc je zde spojována s prestiží a hrdostí jednotlivých zemí. Patří prostě k dobrým mravům, dokonce je i jedním z ukazatelů stability příslušných států. Jsme i my národem hrdým na to, že můžeme pomoci? Vhodně podotkla jedna z přednášejících v průběhu Letní školy rozvojové pomoci a spolupráce nutnost změny české atmosféry k této problematice. Naše životní úroveň, i přes občanskou nespokojenost úzce spojenou s „českým dvorečkem“, je v celosvětovém měřítku na takové výši, že neposkytovat rozvojovou pomoc v náležité výši si jednoduše dovolit nemůžeme. I v tomto směru budeme muset vnímat pravidla evropských struktur.

M. Hronová

Letní škola klasických studií

Ve dnech 28. 6. až 1. 7. proběhl v prostorách Uměleckého centra UP a Katedry klasické filologie UP již desátý ročník Letní školy klasických studií s názvem Poutě tam a poutě zpět, pořádaný letos FF a CMTF UP ve spolupráci s Ústavem pro klasická studia ČSAV a Asociací učitelů klasických jazyků.

Jak napovídá název, hlavním tématem letošní školy byly poutě a poutnictví, od antiky až po barokní poutě, do Svaté země i na „nejbližší kopeček“. Zajímavé přednášky byly doplněny četbou pramenů. Třeba průvodních listin, jež nemusely být vždy pravé, jak jsme se dověděli od Z. Silagiové. Legenda o vzniku poutního místa na Svatém kopečku, o hledání a nalezení cesty uprostřed sněhu a vánice, nás příjemně osvěžila v parném letním dni. Pouť za poznáním svatokopeckého premonstrátského kláštera jsme ale raději absolvovali autobusem.

Poněkud netradičně, avšak velmi příhodně, byl obvyklý společenský večer letos zařazen na první den letní školy. Při něm jsme měli nejen možnost navzájem se poznat (řada „skalních“ frekventantů letních škol se již zná), ale mohli jsme si také udeřat obrázek o stavu výuky latinského jazyka na našich univerzitách a středních školách a vzájemně se informovat o svých zkušenostech s výukou (např. o tom, že u třetí deklinace opravdu začne reptat většina studentů) a se studijními materiály. Také jsme vyslechli velmi zajímavé vyprávění pamětnice téměř všech ročníků o jejím pestrém latinářském osudu.

Letní škola klasických studií je příjemným zakončením akademického roku. Žáky i kolegy se zde stávají učitelé, studenti i milovníci latiny a alespoň jednou za rok zde společně usedají do „školních lavic“.

Mgr. J. Engelbrechtová, FF UP

▲ V rámci své návštěvy v Olomouci zavítal v polovině srpna na Univerzitu Palackého **čínský velvyslanec pan Tang Guoqiang**. O možnostech kulturní výměny a vzdělávání hovořil s rektorkou UP prof. J. Mačákovou.

-red-, foto -tk-

▲ Pod záštitou MAPRJAL a ČAR se ve dnech 25.–27. 8. 2003 uskutečnil XVII. cyklus mezinárodní rusistické konference „**Olomoucké dny rusistů**“ letos věnované národním výzkumům ruského jazyka a literatury v kontextu evropské rusistiky. „Olomoucké dny rusistů“ každoročně pořádá Katedra slavistiky FF UP.

-red-, foto -tj-

Zdařilý desátý ročník Olomoucké letní školy

■ Více než čtyřicet středoškolských studentů z různých koutů světa s úspěchem absolvovalo ve dnech 6.–25. 7. 2003 již tradiční *Olomouckou letní školu* (dále jen OLŠ). Podstatnou část léta tak v Olomouci strávili vedle několika českých středoškoláků též posluchači z Moldavska, Azerbajdžánu, Slovenska, USA, Chorvatska, Bosny a Hercegoviny, Kosova, Bulharska, Makedonie, Kazachstánu a Kyrgistánu. Letní školu zaměřenou na rozšíření komunikačních dovedností při diskusích o aktuálních problémech, na seznámení studentů se systémem vysokoškolského studia vybraných oborů, na nácvik a rozvoj vůdcovských schopností (součástí je rovněž *Leadership training*) aj., podporuje téměř od počátku její desetileté existence i velvyslanectví USA v Praze. *Jsmo přesvědčeni, že tato škola podporuje zvláštní skupinu mladých lidí, jimž můj umožňuje porovnání v mezinárodním kontextu. Věříme, že z těchto lidí se budou rekrutovat lídři v daných zemích. Poznávají-li se pak tyto lidé již dnes, na tomto stupni, může to prospět budoucím vztahům mezi jednotlivými zeměmi, může to pomoci k pokojnějšímu regionu,* řekl na závěrečné tiskové konferenci CH. Midura, kulturní atašé velvyslanectví USA v Praze.

Mnoha studentům pomáhá OLŠ v přípravě na vysokoškolské studium. *Jedním ze základních cílů*

těto školy je seznámit studenty s oborem, který chtějí studovat. Spolupráce s katedrami a ústavy jednotlivých fakult UP je velmi dobrá, čas od času se však mění, což je dáno zájmem studentů. Zatímco v prvních ročnících byl např. velký zájem o obory patřící PF a LF UP, letos byl eminentní zájem o ekologii a leadership (teorie vedení). Letos s námi tedy spolupracovaly Katedry filozofie FF UP, ekologie PřF UP, politologie a evropských studií FF UP, Ústav farmakologie LF UP a další, sdělila Žurnálu UP ředitelka Olomoucké letní školy PhDr. I. Mrozková, odborná asistentka Katedry politologie a evropských studií FF UP.

OLŠ je součástí mezinárodního projektu CIVITAS, který podporuje účast občanů na fungování demokratické společnosti. Do roku 1997 se jednalo o čtrnáctidenní akci, jejíž účastníci byli pouze čeští studenti. Dnes trvá OLŠ měsíc a účastní se jí posluchači mnohých zemí. Všechny aktivity probíhají v angličtině, jež bývá samozřejmě jedním z důležitých kritérií pro přijetí. Např. v Azerbajdžánu si letos podalo žádost ke studiu na OLŠ asi 800 studentů, pouze dva z nich se do Olomouce dostali. Posluchači, kteří se chtějí OLŠ účastnit, procházejí mnohokolovým neseznamným výběrem.

M. Hronová

Nebeský globus všem ke zhlédnutí na nádvoří UC UP

■ Jeden z posledních děl pomyslné mozaiky rekonstrukce bývalého jezuitského konviktu (Umělecké centrum UP), *Nebeský globus*, byl instalován a 1. 7. 2003 slavnostně odhalen.

Na nádvoří UC UP bude dílo světoznámého kováře A. Habermanna prozátím jeden rok. Během této lhůty se tak všem zájemcům nabízí možnost vidět *Nebeský globus* v prostoru, pro něž byl určen. Jeho umístění bude posuzovat také speciálně sestavená komise (viz ŽUP č. 32/12).

V průběhu slavnostního odhalení vzpomněl A. Habermann (na snímku) několik spolupracovníků, kteří na třímetrové plastice znázorňující historii Univerzity Palackého pracovali více než jeden a půl roku. *Čas je nejlepší kritik*, opakoval mnohokrát k tolikrát kritice díla a jeho umístění. *Když někdo bude chtít něco zničit, zničí s tím také poctivé řemeslo.*

Moje díla možná nejsou hezká, mají ale ducha a filozofii, doplnil. K otázce, zda se necítí ve střetu zájmů, když pracoval na díle pro nádvoří UC UP, přestože během rekonstrukce konviktu byl členem ministerské komise, jež nad úpravami dohlížela, autor odpověděl zamítavě. *Byl jsem vyzván, abych vytvořil pro UP přesýpací hodiny, které jsem v té době dělal v Rakousku. Kumpštyř ale nikdy nedělá nic dvakrát. Nabídl jsem tedy UP, že vymyslím něco jiného,* řekl.

Před samým stržením plachty promluvil k dílu také ředitel Muzea Komenského v Přerově PhDr. F. Hýbl, jenž zmínil slavnostní odhalení *Nebeského globu* již v srpnu 2002 na Helfštyně, a to v rámci Hefaistonu – tradičního setkání uměleckých kovářů.

O umístění zmíněné plastiky do prostor nádvoří UC UP se vedou pře již rok. Původně měl být *Nebeský globus* instalován v dubnu 2003. Mnozí studenti a pedagogové tak letní termín instalace chápou jako cestu tak zvaně bez obtíží. Rektorka UP prof. J. Mačáková CSc., tyto spekulace odmítla s tím, že světoznámý umělecký kovář A. Habermann, jenž měl být slavnostnímu odhalení osobně přítomen, byl mj. dlouhou dobu v zahraničí.

-map-, foto -tj-

Tenisový UP Open 2003

■ *Krásný slunný den 31. 5. 2003 byl jako stvořený pro již IX. ročník tenisového turnaje UP OPEN 2003, pořádaný pod záštitou děkanky FTK UP prof. H. Váňkové, která jej zahájila proslavem v duchu „Bojujte, ale přejívejte!“.* Tak jako počasí se vydařily i sportovní-materiální podmínky a organizátoři byli poctěni a potěšeni silnou účastí tenistů z předních míst žebříčku TOP. Díky podporovatelům a sponzorům došlo i na ocenění vítězů diplomem, poháry a věcnými dary, pitný a stravovací režim byl zajištěn po celou dobu sportování i relaxace včetně doprovodného programu.

Letošního ročníku se zúčastnilo 30 hráčů v kategoriích dvouher a čtyřher. Vítězem dvouher mužů do 45 let se stal M. Tot (Glaverbelglaov, s. r. o.), na druhém a třetím místě se umístili D. Novotný (restaurace U dvou císařů) a F. Hoferek (IC UP). Ve dvouhře mužů nad 45 let obsadil první místo P. Kolisko (FTK UP), druhé a třetí místo získali J. Vaculík (FTK UP) aj. Kvapil (PřF UP). Ve čtyřhře

do součtu věku 70 let partnerů zvítězil pár Šudřič–Hoferek před dvojicemi Němeček–Řezníček a Gilk–Hrabal. Čtyřhru do součtu věku partnerů nad 70 let vyhrála dvojice Kolisek–Mokuláščík před páry Koubek Tot a Student–Hebelka.

Organizátoři konstatovali vysokou úroveň turnaje a vyhlásili rezervaci přihlášek; předpokládaný termín jubilejního X. ročníku je opět květnový – 29. 5. 2004.

-vyl-, -red-

Po delší odluce besedoval s olomouckou veřejností Jiří Stránský

■ Jeden z nejpronásledovanějších lidí komunistického režimu Jiří Stránský, autor románů *Zdivočelá země*, *Aukce*, *Přelet*, sbírky povídek *Štěstí* či knížek pro děti *Povídačky pro Klárku*, *Tichá pošta*, nově pak *Povídačky pro moje slunce* besedoval 10. 7. 2003 na nádvoří olomoucké radnice. Zajímavěmu setkání, které proběhlo v průběhu již tradičního festivalu Olomoucké kulturní léto, předcházela v galerii Mona Lisa vernisáž dřevorytů a dřevorezů Matěje Formana, známého loutkoherce, divadelníka, malíře a potulného komedianta. Právě M. Forman (mj. i pro odbornou znalost geneze knihy) ilustroval nedávno vydanou knihu J. Stránského *Povídačky pro moje slunce*, které napsal známý spisovatel v době svého druhého věznění. Sepsal je pro svou tehdy osmiletou dceru Klárku, která odloučením od otce nesla velmi těžce. O normalizační době, současně politice či o pokračování seriálu *Zdivočelá země*, který připravuje s režisérem H. Bočanem, dalších autorových aktivitách, ale také o problémech české pobočky PENklubu, již je léta předsedou, diskutoval J. Stránský v letních večerních hodinách s bývalým rektorem UP prof. J. Jařabem, CSc., a olomouckou veřejností.

-map, foto -tj-

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Výběrová komise mezinárodního festivalu Academia film Olomouc 2003 rozhodla koncem června o sestavě snímků a multimediálních pořadů, jež letos budou soutěžit o přízeň poroty. Ze 121 přihlášených pořadů (113 videoprogramů, 8 CD ROMů) z 20 zemí se do soutěže nakonec dostalo 71 pořadů. Organizátoři počítají celkem s 55 hodinami „soutěžního“ promítání. **PhDr. A. Mikové, předsedkyně výběrové komise a zároveň hlavní dramaturgyně** letošního již 38. ročníku tradiční olomoucké přehlídky, jsme se dotázali:

Jaká kritéria stanovila výběrová komise při výběru snímků?

Kritéria jsou dána statutem festivalu. Mělo by se jednat o dokument nebo o pořad vzdělávacího, populárně-naučného či vědeckého typu. Vedle tzv. čistých dokumentů však lze najít i řadu těch, které mají vzdělávací či populárně-naučný obsah. Hranice mezi žánry nejsou úplně jednoznačné. Protože se festival koná na univerzitní půdě, snažili jsme se najít pořady, které se týkají zejména oborů, jež se zde studují. Druhé kritérium se samozřejmě týká kvality zpracování snímků. Někdy se stává, že snímek tématicky velmi zajímavý bohužel měřítkem kvality nespĺňuje.

Jakým způsobem byly snímky do soutěže přihlašovány? Oslovoval sekretariát festivalu autory zajímavých snímků?

Festival má letitou tradici, do určité míry je tedy znám. Autoři se do soutěže přihlašovali aktivně sami, sekretariát festivalu však paralelně řadu autorů či producentů společností kontaktoval, upozorňoval na konání jeho osmatřicátého ročníku a vyzýval tak k účasti.

Který ze snímků byste návštěvníkovi festivalu za svou osobu doporučila?

*Mým tichým oblíbencem (není ale jediný) mezi letošními nabídkami pořadů je čtyřdílný německý cyklus *Stěhování národů* (Sturm über Europa, Die Völkerwanderung). Jedná se o vzdělávací cyklus z doby, kdy se do jakési míry utvářela základní podoba Evropy. Tím cyklus zároveň koresponduje s tématickým zaměřením letošního ročníku festivalu, neboť jím je právě Evropa.*

(Pozn. red.: Dokument vyšel z produkce německé ZDF Mainz, na výrobě lodi pro tento cyklus se spolupodílela i přerovská firma Kolumbus.) Jeho hlavní hodnotu spatřuji ve zpracování – využívá rekonstrukci, počítačovou techniku, hrané prvky. Kromě faktů předkládá zájemcům o historii vizuální podobu dané doby. Soutěžní části festivalu se účastní pouze jeden díl tohoto cyklu, návštěvníci festivalových projekcí pak budou mít možnost vidět čtyřdílný cyklus celý.

Připravila

M. Hronová

Červencová produkce

Fakulta tělesné kultury

Janura, M.: *Úvod do biochemie pohybového systému člověka*. 1. vyd., 86 s. Kolektiv editorů – *Přehled o činnosti za rok 2002*. 1. vyd., 90 s.

Filozofická fakulta

Baumbach, R.: *Materiály k tlumočnickým cvičením pro germanisty*. 1. vyd., 118 s.
 Peprník, J.: *Amerika očima české literatury od vzniku USA po rok 2000*. I + II. 1. vyd., 938 s.
 Vičar, J. (odb. red.): *Varhany a jejich funkce v Čechách a na Moravě 1600–2000*. In honorem Jiří Sehnal. 1. vyd., 176 s.

Pedagogická fakulta

Heřmáňková, D.: *Podpora vyrovnávání studijních příležitostí studentů se specifickými potřebami na Univerzitě Palackého v Olomouci*. 1. vyd., 70 s.
 Hornová, L.: *Studijní programy pro učitelství cizích jazyků na druhém stupni základních škol u nás a v zahraničí*. 1. vyd., 78 s.
 Krátoška, J., Šteigl, J. (editoři): *Zdravý vývoj dětí a učitelů v regionu*. Sborník referátů z odborného semináře. 1. vyd., 78 s.

Právnícká fakulta

Vystrčilová, R.: *Selected Topics from the European Union*. Volume 2. 1. vyd., 128 s.

Přírodovědecká fakulta

Rachůnek, J.: *Svazy*. 1. vyd., 86 s.
 Hort, D., Rachůnek, J.: *Algebra I*. 1. vyd., 174 s.

COUV

Kovářová, Kochová, I.: *Základy právního systému ČR*. 1. vyd., 68 s.

Srpnová produkce

Cyrlometodějská teologická fakulta

Bugel, W.: *Ekleziologie Užhorodské unie a jejich dědiců na pozadí doby*. 1. vyd., 276 s.

Fakulta tělesné kultury

Hanuš, R.: *Fenomén hry*. Teoretické a metodické příspěvky k tématu hry. Sborník. 1. vyd., 78 s.
 Karásková, V. (editor): *AUPO. GYMNIKA 33/1*. 1. vyd., 74 s.

Filozofická fakulta

Sweeney, M., Peprník, M.: *Understanding Postmodernism and The Fiction of Politics and the Politics of Fiction*. 1. vydání, 392 s.
 Bakešová, I.: *Čína ve XX. století*. Díl 2. 1. vyd., 220 s.
 Kamhal, D.: *Význam a jazyková prax*. 1. vyd., 126 s.
 Pospíchal, M. (výk. red.): *AUPO. Historica 31-2002*. Sborník prací historických XIX. vyd., 426 s.

Lékařská fakulta

Buček, M.: *Kapitoly z dermatovenerologie*, část A. 2. vyd., 228 s.
 Nekula, J., Heřman, M., Vomáčka, J., Köcher, M.: *Radiologie*. 2. vyd., 208 s.

Pedagogická fakulta

Nezvalová, D.: *Kvalita ve škole*. Dotisk 1. vyd., 112 s.
 Režný, P.: *Elementární hudební teorie*. 1. vyd., 82 s.

RUP

Urbášek, P., Pulec, J. a kol.: *Kapitoly z dějin univerzity na Moravě v letech 1945–1990*. 1. vyd., 384 s.

COUV

Krobotová, M.: *Základy písemného projevu*. 1. vyd., 90 s.

SDV

Špatenková, N.: *Problematika zdraví a nemoci*. 1. vyd., 122 s.
 Šlapka, J.: *Soudobé teorie vzdělávání*. 1. vyd., 72 s.
 SDV – FF – *Žurnalistika*. Informační průvodce studiem. 1. vyd., 40 s.
 SDV – FF – *Andragogika*. Infor. prův. stud. 1. vyd., 24 s.
 SDV – FF – *Psychologie*. Infor. prův. stud. 1. vyd., 24 s.
 SDV – FF – *Sociální práce*. Infor. prův. stud. 1. vyd., 24 s.

VUP

Pouličková, A. (editor): *Czech Phycology Supplement. Václav Houk – Atlas of Freshwater Centric Diatoms with a Brief Key and Descriptions*. 1. vyd., 132 s.
 Starosta, M.: *Plastická chirurgie parodontu*. 1. vyd., 116 s.

-kop-

Komendův Motýl ve čtvrtém poschodí

Letní čas je jako stvořený pro četbu. Četbu spíše oddychovou, faktograficky nezátženou, ale zajímavou a objevnou. Mezi ní se tu a tam může zařadit i sbírka básní, jde-li o tvorbu reflexivní, přetavující postřehy, zážitky a osobní a společenská poznání a poznávání do podoby poetické výpovědi. Právě tyto kvality má nedávno vydaná Komendova sbírka *Motýl ve čtvrtém poschodí*. Stovka básní je tu rozdělena do tří oddílů: *Index citlivosti*, *Bod obratu* a *Zápis do knihy stížnosti*.

Názvy oddílů jsou jemně naznačené tematické okruhy, v nichž probíhají dialogy: formou samomluvy, když básník medituje se sebou a nad sebou, formou zpovědi s fiktivním besedníkem, od boha počínaje a čtenářem konče, či formou výpovědi, určené všem. Autobiografické prvky mají charakter psychologicky laděných sond, vyznačující se podivuhodnou věrohodností. Stanislav Komenda patří do okruhu současných poetů, jejichž školní analýzy typu *co tím chtěl básník říci* by nečinily studentům potíže. Komendu není třeba dešifrovávat a odpoetizovávat. Vysvětlení je nasnadě: Komenda je vědec – biometrik, antropometrik, edukometrik, statistik. Ví o člověku víc, než bývá zvykem i ve vzdělaných kruzích. Několik životních příhod ho nezapomenutelně poučilo i o něm samém, z čehož vznikla publikace *Když krev neteče*.

Motýl ve čtvrtém poschodí je sbírka básní psaná volným veršem, do nichž jsou jako perly vloženy podivuhodné a neočekávané rýmy, jejichž význam je shodný s kursivou, proloženým písmem, červeným podtržením či vykřičníkem. Zdůrazňují nebo spíše upozorňují a zviditelňují míru a hloubku poznání.

Básnická bibliografie Stanislava Komendy (prof. RNDr. DrSc.) zahrnuje více než dvacet titulů. *Motýl ve čtvrtém poschodí* má mezi nimi postavení „babočky admirála“, a to přesto, že i tento titul stejně jako mnohé další spatřil světlo světa jen díky vlastnímu nákladu autora. Tisk obstarala Univerzita Palackého v Olomouci, polygrafické středisko.

B. Kolář

Jubileja

Blahopřejeme!

Při příležitosti významných životních jubilej předala na začátku července rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., ocenění významným osobnostem UP: zlatou medaili Za zásluhy o UP (Pro merito) obdrželi děkanka FTK UP prof. H. Váňková, CSc., prof. M. Kamínek, DrSc., vedoucí ortodontického odd. II. stomatologické kliniky LF UP a prof. J. Lasovský, CSc., bývalý děkan PŘF UP a vedoucí Katedry fyzikální chemie PŘF UP. Blahopřejný dopis převzal prof. Z. Příkrýl, ak. sochař, emeritní profesor UP.

Zlatou medaili Za zásluhy o UP převzala od rektorky UP také Mgr. Z. Jařabová, odborná asistentka na Katedře sociologie a andragogiky FF UP, stříbrnou medaili Mgr. J. Herynková, emeritní vedoucí Kanceláře zahraničních styků UP (na snímku nahoře). Stříbrnou medaili obdržel při podobné příležitosti rovněž kancléř UP PhDr. T. Hrbek (na snímku dole).

-red-, foto -th-, -dan-

UNIVERZITNÍ PRACOVISŤE INFORMUJÍ

Informace z Britského centra KUP

Knihovna BC KUP

Knihovna BC KUP je otevřena v běžných otevíracích hodinách opět 9. 9. 2003. Nejzajímavější přírůstky v červenci: *Harry Potter and the Order of the Phoenix*, 20 nových filmů na DVD (mj. *Die Another Day, Being There*).

Cambridgeské zkoušky „nanečisto“

Semináře pro zájemce o složení mezinárodních jazykových zkoušek jsou otevřené všem, kdo studují angličtinu a uvažují o složení cambridgeské zkoušky. Absolvováním částí *Reading, Writing, Listening a Speaking* získáte cennou zpětnou vazbu a velmi konkrétní představu o obsahu, průběhu a náročnosti zkoušky. Navíc budete mít možnost se zeptat na cokoli, co souvisí s průběhem zkoušek, případně si nechat poradit s výběrem odpovídající úrovně a typu zkoušky.

Registrace na zimní termín cambridgeských zkoušek probíhají v BC KUP od 9. 9. do 10. 10. 2003. Další informace najdete na internetových stránkách <http://tin.upol.cz/bc>.

Otevírací hodiny BC KUP: út, st 9–12 13–17 hod., čt 13–17 hod., pá 9–15 hod., so 9–12 hod.
 Kontakt: Mgr. M. Štěrba, Britské centrum Knihovny UP, Křížkovského 14, 771 11 Olomouc, tel./fax: 585 631 874. -mš-

Centrum výpočetní techniky informuje

Vzhledem k některým nově vzniklým technologickým problémům při příjmu el. pošty na historické adresy tvaru ...@risc.upol.cz přistupuje síťové odd. CVT ke zrušení funkčnosti těchto adres, a to ke dni 15. 9. 2003. Od tohoto data veškerá pošta docházející na archaický tvar ...@risc.upol.cz bude svému odesílateli vrácena jako nedoručitelná s tím, že v těle návratové zprávy bude uvedena jiná známá platná el. adresa uživatele, aby mohl dojet na straně odesílatelů k záměně této „riscové adresy“ v jejich adresářích či automatizovaných systémech za adresu správnou. Po uplynutí jednoho roku, tedy k 15. 9. 2004, bude zrušena i tato nápověda uživatelům.

V říjnu roku 2003 dojde dále ke zjednodušení el. adres tvaru ...@org.jednotka.UPnw.upol.cz na tvar ...@org.jednotka.UPupol.cz, tedy např. altair@prfnw.upol.cz bude možno adresovat jako altair@prf.upol.cz. Tato „add on feature“ však bude pro uživatele plně transparentní a nepřinese zrušení funkce předchozího tvaru, tedy by neměla být zdrojem jakýchkoli problémů.

Omlouváme se za případné komplikace a děkujeme za pochopení.

-cvt-

Výskum o povedomí Európskeho psychologického diplomu

Na prelome rokov 2002 a 2003 sa uskutočnil pod záštitou Európskej federácie študentských asociácií (EFPSA) výskum o povedomí projektu *Európskeho diplomu v psychológii* (*European diploma in psychology – EDP*) medzi študentmi psychológie. Výskumu sa zúčastnilo 2 983 respondentov z 95 univerzít a 21 európskych krajín. Česká republika bola zastúpená 137 respondentmi z 5 fakúlt psychológie (FF UP, FF UK, PdF UK, FF MU, FSS MU), čo tvorilo 4,6 % celkového počtu respondentov.

Cieľom výskumu bolo zistiť nakoľko študenti psychológie vedia o projekte, akú dôležitosť mu prikladajú, aký je rozdiel medzi prístupmi študentov jednotlivých krajín, aký majú k projektu postoj. Dotazník sa zameriaval na znalosť predkladaného projektu, na znalosť súčasného vysokoškolského systému krajiny, na preferenciu súčasného systému, alebo EDP, skúmal obavy a očakávania zo zavedenia EDP.

Z celkového počtu respondentov 66,7 % uviedlo, že ešte nikdy o projekte EDP nepočulo, 33,3 %

respondentov malo určité povedomie o projekte. V ČR na otázku o povedomí EDP odpovedalo kladne 24,8 % respondentov. 55,64 % z celkového počtu respondentov by preferovalo študovať v systéme EDP, 17,07 % respondentov preferuje súčasný systém a 27,29 % na tom nezáleží.

Z výskumu ďalej vyplýva, že napriek prevládajúcejmu pozitívnemu postojom k EDP študenti nie sú o ňom dostatočne informovaní; štandardizácia psychologického vzdelania je dôležitá pre študentov z väčšiny krajín, avšak pre študentov z krajín, ktoré nie sú zatiaľ zapojené do Bolonskej dohody vyzerá byť dôležitejšia; hodnotu budúceho Európskeho diplomu môžeme považovať za vysokú, pretože je odpoveďou na túžbu mladých ľudí študovať a pracovať v zahraničí.

Kompletné závery výskumu môžete nájsť na internetových stránkach Českej Asociácie Studentů Psychologie – www.casp.upol.cz.

M. Sucha, Česká Asociace Studentů Psychologie, msucha@orangemail.sk

Soutěž pro studenty: Česká hlava Gaudeamus Olomouc 2003

Zakladatelé projektu, reprezentovaní profesorem na univerzitě ve Washingtonu a prezidentem organizačního výboru A. Lustigem, předsedou organizačního výboru PhDr. V. Markem ve spolupráci náměstkem hejtmána Olomouckého kraje Ing. V. Válkem, společností Deal – on line.cz, a s. v. v Praze a Univerzitou Palackého v Olomouci vyhlásují regionální soutěž na podporu vědecké a technické inteligence a popularizaci vědy s názvem *Česká hlava Gaudeamus Olomouc 2003*. Soutěž je vyhlášena při příležitosti konání druhého národního ročníku *Soutěže Česká hlava 2003* jako jedna z aktivit Multimediálního parku.

Cena Gaudeamus Olomouc se uděluje za nejvýraznější počín, odbornou nebo vědeckou činnost studentů bakalářského nebo magisterského studijního programu. Podmínkou zářazení do soutěže je, že kandidát měl v období nejvýše 12 měsíců před datem uzávěrky přihlášek statut řádného studenta vysoké školy na území Olomouckého kraje nebo v tomto

období studium úspěšně ukončil. Laureátem *Ceny Gaudeamus* může být pouze občan ČR. Cena je dotována finanční odměnou 30 000 (1. cena), 20 000 (2. cena) a 10 000 Kč (3. cena).

O udělení cen rozhodne odborná porota, která je stejná pro národní i regionální úroveň.

Lhůta k předání přihlášek je **do 31. 10. 2003**. Přihlášky s příslušnou dokumentací musí být doručeny na adresu Olomoucký kraj, k rukám Ing. V. Válka, prvního zástupce hejtmána, Kosmonautů 10, 779 00 Olomouc.)

Projekt na podporu vědecké a technické inteligence *Česká hlava* byl vyhlášen v březnu 2002 s cílem popularizovat vědu a zvýšit společenskou prestiž tuzemských technických a vědeckých pracovníků coby hlavních tvůrců ekonomické prosperity země.

Další informace viz <http://www.ceskahlava.cz>.

-red-

Diskuse, názory, ohlasy

„Laická veřejnost“ k Nebeskému glóbu

V polovině července obdržela rektorka UP prof. J. Mačáková dopis od ředitele Ústavu pro klasická studia AV ČR, shrnujícího dojmy z instalace Nebeského glóbu na nádvoří UC UP v Olomouci. Se souhlasem rektorky UP i PhDr. J. Beneše přetiskujeme dopis v plném znění:

Vážená paní rektorko,

ve dnech 28. 6. – 1. 7. 2003 jsem jako spolupořadatel *Letní školy klasických studií* pobýval v nedávno restaurovaných prostorách Uměleckého centra Vaší univerzity. Mohl jsem tak s dalšími, zhruba čtyřiceti účastníky *Letní školy* – učiteli klasických jazyků z celé republiky – být svědkem instalace „Nebeského glóbu“ na nádvoří. Z regionálního tisku i od olomouckých kolegů jsem se dozvěděl o protestech některých studentů a pedagogů UP proti pořízení a umístění této plastiky v prostorách UP. Sondoval jsem v tomto smyslu názory účastníků naší *Letní školy* a mohu Vás ujistit, že většina z nich dost dobře nechápe výhrady proti tomuto dílu a jeho umístění na nádvoří Uměleckého centra pokládá za vkusné a zdařilé. Profesor A. Habermann je světozně uznávaný a vyhledávaný umělec, jehož plastiky by si kterákoliv kulturní instituce hodná tohoto jména vážila. Ponecháme-li proto stranou nezanedbatelnou finanční škodu, která by UP případným nedodržením smlouvy vznikla, svědčilo by odmítnutí tohoto díla, vytvořeného s cílem a porozuměním pro *genia loci*, především o kulturním barbarství.

Nemohu se zbavit dojmu, že za celou kampaní jsou spíše malicherné a přizemní důvody, jež se maskují tu estetickým citěním, tu přehnanou starostí

o hospodaření univerzity. Chci Vám proto, vážená paní rektorko, jménem svým i jménem účastníků *Letní školy klasických studií* vyjádřit jako „laická veřejnost“ morální podporu a vyslovit naději, že se toto jedinečné kovářské dílo stane trvalou ozdobou a symbolem Olomouce a jeho univerzity, tak jako se po počátečním odmítnutí stala Eiffelova věž ozdobou a symbolem Paříže.

Se srdečným pozdravem

PhDr. J. Beneš,

ředitel Ústavu pro klasická studia AV ČR, Praha

Stanovisko PdF UP k problému

Muzea J. A. Komenského v Naardenu

S ohromením jsme přijali informaci o hrozícím zavření Muzea J. A. Komenského. Je těžko pochopit, že radní Naardenu takto uvažují, když je přece evidentní, jaký i ekonomický dopad by to mělo na město, v němž turistický ruch je do značné míry vázán právě na památku učitele národů. A bylo by absurdní, kdyby k likvidaci došlo právě v roce, kdy Česká republika naplní evropské ideály, Komenským mimořádně obohacené, a vstoupí do EU. Apelujeme nejen na představitel Naardenu, ale zároveň i na všechna odpovídající místa v České republice, aby odvrátila toto ostudné nebezpečí. Pokud se nenajdou jiné zdroje pro muzeum, jsme připraveni iniciovat sbírku pro záchranu tohoto pedagogického svatostánku první velikosti.

Prof. F. Mezihrorák, CSc., děkan PdF UP

12. ZÁŘÍ

Moderní stomatologie. Přednášky, pořádá Česká stomatologická společnost ČLS JEP, I. a II. stomatologická klinika LF UP. Místo: II. stomatologická klinika LF UP.

15. ZÁŘÍ

Křesť publikace *Kapitoly z dějin univerzitního školství na Moravě v letech 1945–1990*, spojený s tiskovou konferencí. Zasedací síň Rektorátu UP, Křížkovského 8, 11 hod.

15.–19. ZÁŘÍ

Akademický týden XVI. Cyklus přednášek. Pořádá CMTF UP. Místo: CMTF UP.

21. ZÁŘÍ

Hudební festival Baroko 2003. Vesperae Solemnnes in C. Hudba piaristických klášterů – novodobé premiéry. Umělecké centrum UP – atrium, 19.30 hod.

22. ZÁŘÍ

Tiché světlo. Přednáší prof. J. Peřina, DrSc., v rámci cyklu vědeckopopulárních přednášek významných absolventů UP. Umělecké centrum UP (Lectorium), Univerzitní 3, 13 hod.

Právo a morálka. Přednáška Prof. J. Sokola, PhD., děkana Fakulty humanitních studií UK Praha, arcibiskupská kurie (Biskupské nám. 2), 17 hod. Pořádá Moravsko-slezská křesťanská akademie Olomouc.

24.–26. ZÁŘÍ

12. kurz chirurgie středního ucha a disekce spánkové kofstí. Operační kurz. Pořádá Otolaryngologická klinika LF UP. Místo: Otolaryngologická klinika LF UP.

24. ZÁŘÍ

3×0 (Olomoucké Otolaryngologické Odpoledne). Seminář. Pořádá Otolaryngologická klinika LF UP. Místo: Teoretické ústavy LF UP.

24.–26. ZÁŘÍ

Meziregionální diagnostický seminář patologů. Pořádá: Ústav patologie LF UP, Oddělení patologie nemocnice Opava. Místo: Hradec u Opavy.

26.–27. ZÁŘÍ

Celostátní konference gynekologů zabývajících se ultrazvukovou diagnostikou. Pořádá Ústav lékařské genetiky a fetální medicíny LF UP. Místo: Olomouc.

28. ZÁŘÍ

Hudební festival Baroko 2003. Torso OPERA (premiéra). V. Zouhar, T. Hanzlík, D. Kopecký 1728/Ensemble Damian. Umělecké centrum UP – atrium, 19.30 hod.

Zdroj: www.upol.cz.

-red-

Nenechte si ujít:
**detektivka na pokračování
z prostředí olomoucké univerzity!**
Už v příštím čísle Žurnálu UP si můžete přečíst první část detektivního románu na pokračování
„Dopisy na rozloučenou“,
který v roce 2000 vydala Katedra germanistiky FF UP pod názvem „Abschiedsbriefe“ ve Vydavatelství UP. Jedná se o detektivní parodii z univerzitního prostředí, kterou (pod pseudonymem Paolo Němec) napsali a pro Žurnál UP přeložili studenti germanistiky.
**Napětí i zábava již v příštím čísle!
Nenechte si ujít příští číslo Žurnálu UP,
které vyjde v pátek 25. 9. 2003!**